

בעזרת השם יתברך

מי שלומד בכל יום ארץ שלשת
הלמודים האלו, בונה לעצמו

בי"ת נצחי

זוה מור שהולך לפניו לעזרמי
עולמים ולנצח נצחים (אשר בנחל).

למוד יומי
ב'בלי ירושלמי תוספתא
בעריכה מפארת מוקדת ומפסקת

פרשת שמות תשפ"ו

היכל הקודש ברסלב

181 Huschke Road, Liberty NY 12747

היכל הקודש

בארא פארק

1415 55th Street
Brooklyn NY 11219
347.760.5924

היכל הקודש

קרית יואל

8 Premishlan Way.
Monroe NY 10950
845.467.5299

היכל הקודש

מאנסי

34 Union Rd.
Spring Valley, NY 10977
845.445.9314

היכל הקודש

בני ברק

רחוב ירושלים 2
052.760.5715

היכל הקודש

וויליאמסבורג

27 Skillman Street
Brooklyn NY 11205
718.384.1652

היכל הקודש

קרית יואל

8 Hayes Ct.
Monroe NY 10950
845.662.4888

היכל הקודש

בלומינגטון

24 Merriewold LN S
Monroe NY 10950
845.238.0804

היכל הקודש

ירושלים

רחוב רבי נחמן מברסלב 15
054.845.6150

צו הערן די

הערליכע שיעורים

פונעם ראש ישיבה שליט"א
דופט:

קול ברסלב

212.444.9191

חיזוק פאר די אידישע שטוב

212.444.9169

גדפס ע"י

קרן הדפסה
היכל הקודש

2623 State Route 52
Liberty, NY 12754

718.387.2691

www.BreslevCenter.com

זבחים. פרק שלושה עשר – השוחט והמעלה דף קיב עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזליץ)" רכג
רש"י תוספות

אלא בפנים חזרו ותן בחוץ שירים ינחור. א"י דאית לאוקמא ב' תמונת שבחטא
דאמרין בפ' ב"ש (לעיל דף לז) ולענין חוץ הוי בתחלתן לא משמע ליה אלא
בשירים וזמא יסיפא דעני כוסות אחד בפנים ואחד בחוץ שלא היה עושה חבירו דחוי
א"כ נתן לכולם: כשם שדמה פטר את בשרה מן המעילה ורוביק את מציגה בשר קדשי
הקדש מן המעילה: ר' יוחנן ב"ר חזקיה בר אבא דר' יוחנן ב"ר חזקיה בר קדשי

קִשְׁתָּהוּ וְכִנְיֹתָהוּ וְכִנְיֹתָהוּ וְכִנְיֹתָהוּ
בִּיחִיתָהוּ חַדְשׁ הַיְּמִינִי וְכִנְיֹתָהוּ
שִׁכְרוּהוּ בַּעֲלֵה דִקְרִיל טַהֲרָה הַמְהִינָה לֹא נִדְּנָן
וְלֹא מוֹעִילִין בְּקִשְׁתָּהוּ דִּבְסוּקָה קִרְנָא
דְּמַלְעָה (דף ק) חֲמַד רַב עֲקִיבָא הִדְרִי פִּרְשִׁי
טַהֲרָה וְאִבְדָה וְהִפְרִישׁ אֲחֵרֵת תַּחְתִּינָה וְאִתְּרִי
נִמְצְתָה הִרְאֵתָהוּ יִדְרִי שְׂרִידֵם מְעִימִין אֵל כֶּשֶׁם
שִׁדְמָה פִּטְרָא בִּתְרֵי כִּשְׁרָה כִּן עֹטֵר אֵל כֶּשֶׁם
בִּיחִיתָהוּ מְשֻׁרָא בְּנִימָרָא אִמֵּר רַב אֶלְעָזָר וְ
רַעַב מִרְבִּי עֲקִיבָא אֵלֶּא שִׁטְחוֹ שְׂרִידֵם בְּתַת אֲרֻחַ
רַעַב מִרְבִּי עֲקִיבָא מִזֶּה וְזֶה אֵבֶל אֲרֻחַ זֶה אֵלֶּא
וְזֶה אֵשְׁכִי בְּטַהֲרָתָא מְפֻלְּוֹ בְּתַת אֲרֻחַ זֶה וְזֶה
אֵלֶּא וְדֹאִי כִּיּוֹן שִׁנְשַׁחְתָּהוּ קֹדֶם וְרִיקְתָּה שֶׁל
בִּיחִיתָהוּ שְׂרִיאֵי לִתְחַבְבֵּל אֵל הִרְאֵה טַהֲרָה
הִיבִיתָ טַעֲמָה וְזֶה חִלּוֹק בֵּין אֲחַת לִלֵּךְ אֲחֵר וְזֶה
דִּבְבַת אֲחֵר שְׂחִיבִי חִרְדִּי חִיזִי נִזְנָא חֲלֹק פִּטְרָא
אֵת כֶּשֶׁם בִּיחִיתָהוּ וְכִן מִזְכֹּרֵת הַמְּנִינִי: **הָא** מִנִּי
זֶה הִיא רִמְיָא אֲבִרְהָא בִּשְׁעַת הַפִּרְשִׁי מִנִּי
לְמָנָא רִמְיָא פִּרְכִּי לֵאמֹר לֵאמֹר (תַּמְהוּרֵי דַבֵּי)
דִּחְבֵּל מִרְדִּים מִתְכַּבֵּר בִּשְׂאֵינָה אֲבִרְהָא
וְאִתָּה מִינִי אֲבִיב אֵבֶל עֵינִי הִשְׁתַּעֲמָה מִתֵּל לִיבִי
מִזְכֹּרֵת לְמָנָא אֲבִרְהָא דִּבְבַב אֲמִירִי פִּלְגִי
וְהִכֵּם מִשְׁרֵךְ מִדְּרֻעֵת אֲחֵת חִזִּי וְלִקְרִיב הִשְׁתַּעֲמָה
מִתֵּל לְכֹלִי עֲלֵמָא דִּתְנַחֲמִין לִדְחוּתָה וְהִכֵּם תַּמְכֵּן
מִרְדִּים אֵלֶּא תִּשְׁכַּח אֲבִרְהָא שְׂרִידֵם וְהִכֵּם
וְהִכֵּם מִינִי שִׁטְחוֹ טַהֲרָה בִּיחִיתָהוּ מִנִּי
בְּחִין וְקִשְׁתָּהוּ קֵצַת נִמִּי רַב הִיא רַבֵּן נִמִּי אֵל פִּלְגִי

הדרך שלך השוחט והמעלה

36 (בגא) [פצנ] כ' עד אמר ל' כי בני אחא אומר כ' וְיָזַן מִתְּהִי, וְכֵן שְׁעִיר
 37 וְחִיר מִפְּרִישׁ תִּטְעַת אַבְרָהָה וְהַפְּרִישׁ אֲחִירֵי תִּטְעַת וְחִיר, פְּטוּר. שְׁנֵאמֹר, וְאַל
 38 וְלֹא יִשׁ בְּכֻחַן לֹא מִזְלָק דּוֹרֵעָה לֹא חֲשִׁיעָה כָּל שְׁאֵן רָאוּ לֹבֵא אֶל
 39 לֵית לִיהַ כִּלְל בְּרֹאיתָהּ בְּפֶרֶק מ' שְׂדֵה טַמֵּא יָן עֲלִיו. הַיּוֹבֵעַ וְהַיִּבְעֵעַ
 40 (פסח) ד' (צו) וְהַבְּהֵרָה קִרַּף וְלֹא תִטְעַת וְהַמְּלָא יָן וְהָאֲתָנִן] וְהַיִּבְעֵעַ
 41 (דף י') וְיִל דְּבִמְעִילֵת אֵין יוֹרֵד לְחֻדְשֵׁהּ וְלֹא יָן וְהַיִּבְעֵעַ
 42 לְאִשְׁמוֹנִיִּתֵּי הַיִּרְקִיָּה מִשְׁעֵלֵת לֵית יוֹרֵד לְחֻדְשֵׁהּ כֵּן בְּחִיר, פְּטוּר. שְׁנֵאמֹר
 43 עַתָּה אֲבֵל מַנְיָ' דְּבֹאבֵי לְחֻדְשֵׁהּ תְּנִיחַ דָּאָן יָ לֹבֵא לְפָנֵי מִשְׁכַּן ה', אֵין
 44 דִּמְיָן כִּיכּוֹ לֹא נִקְטָה אֵלֵּא לְאִשְׁמוֹנִיִּתֵּי דְּבִיחַ פְּעֵל מִמּוֹן בְּכִמְיוֹן, אֵין
 45 עֲקֵדָה מִיִּנְיֵיהּ וְהַיִּרְקִיָּה עֲקֵדָה לֹא וְאִפְּלֵי לְגִיד בְּעֵל
 46 עֲקֵדָה חֲסֹרֹן עֲקֵדָה לֹא שְׂדֵה חֲסֹרֹן בְּרֵא

48 (למקן קד קדי) א הכי לשמו לחייב האיל וראוי שלא לשמו ומשני מחסור עקידה הרתם
49 אינו עמוד לעיקר:
50 **בשער** נשיא. וא"ת ל"ח תנא ואז אמאי מתה אלא אמרי' בפרק קמא דחורית (ו' ה')
51 ובפרק שני דתרומה (ו' טו) דהמשה תנא תוך מקום גמירי חלו ולא משתת
52 ולד תנא תנא תנא וזיל רמתי' ולא כהן דאמרין כפ' ולד תנא (שם ק' כג.)
53 וגו' שיערי' וזו ה' תיפסורם והשני ידוע לרבי' כשהן ארבעה א' בידוד חלו ולא בורכ' כירנא
54 כדלא תנא במסנה:

גמ' מאן תנא מפליג עליה דר' אלעזר ב' שמעון. בפרק כל פסולין (לעיל דף לד.) ואומר
כוס עושה חבירו רחוי דקתני טעאת שקבל דמה בארבע כוסות ונתן ארבע מתנות מאחד
מהם הוא לברך נשפר ליסוד וזן שנשפכי לאמה ורבי אלעזר ב' שמעון אמר התם כולן
נשפכין ליסוד וקסבר סוף טעה איהו את חבירו שריים זיתו נחמיא הוא. מפליג עליה דאמר

וְהָאֵלֹהִים יִשְׁמְרוּ אֶת־עַמּוּךְ וְיִשְׁמְרוּ אֶת־כָּל־אֲשֶׁר־תִּשְׁמָר׃
 בָּרוּךְ הוּא־יְיָ שְׂרֵי־עֲשֵׂה וְשִׁירֵי־עֲשֵׂה שֶׁתִּשְׁמְרוּ
 בָּרוּךְ הוּא־יְיָ וְהַדָּבָר וְקִבְלֵהוּ בְּשֵׁר כִּסּוּת אִמְרָם שְׁמוֹ
 אִלָּמוֹ כֹּס שֶׁנֶּאֱמָר שִׁירֵי חֲשִׁיב אֵל אֵלָּא דְחַיִּי
 וְהַלְשָׁפָן לִפְנֵי לֹא־הִכְבֵּל אֶת־שְׂמִיחִים עֲלֵיהֶם בָּרוּךְ
 מֵאֵל הַדָּבָר דְּרוּמָה לְנֹאֵי הַלְכָתָא דְּמִנְעוּדָה
 וְנֹאֵי גִבּוֹר מִנְהִימָה עַד מִי כִּי הוּא רִאשִׁי׃ בְּמִסְכֵּת
 הַמְרוּדָה (ר' כַּבָּ) אֲבוּדָה בִּשְׁעַת הַפֶּסַח מִתַּח
 כְּתוּבָתָא שִׁפְרוּרָה לְקִיבְלָתָא לִי (שֶׁנֶּאֱמָר ר' כַּבָּ)
 אֲדֹאֵל מְלִיחָה אֲפִילוּ אֶת הַדָּחָה אֲשֶׁנָּה אֲבָדָה
 בִּשְׁעַת שְׁנוּכְכָה בִּשְׁעַת אֵלָּא שְׁנוּכְכָה הַפֶּרֶשָׁה
 וְשִׁפְרוּרָה וְהַחֲתִיב מִנְּצָאֵת קִיבְלָתָא לִי בִּי אֵם דָּאם
 נִתְכַּפַּר בָּאוּת מִזֶּה שְׁנֵי מִתָּה רֹבִי קָאֻמֵּר תָּנָא
 דְּמִנְעוּיָא עֲשֵׂמָה אֲבָדָה לְכִלְמוֹ דַּ שְׁחִירָשָׁה לֵךְ
 יִי אֲבוּכָה חֲבִירָתָהּ הוּא דְכִי שְׁחִית אֶת־מִן
 בָּרוּךְ הוּא קָאֻר חֲבִירָתָהּ שְׁמוֹ דְּרִימָא לְכֹס
 דְּחַיִּי מִשּׁוּם דְּרִבְכִי כִסְרֵיהֶּ אֵלֵּי רִאשִׁי מְלִיחָה
 אֲוֹלָא אֲבָל מִתְּפַרֵּשׁ שֶׁנֶּאֱמָר שֶׁנֶּאֱמָר אֲחִירָתָא
 מְעִיקָרָה אֲשֶׁר תִּהְיֶה אֲחִירָתָה רִבְכָּה בְּרִיבְרִי
 רִאשִׁי רַב מוֹרֵד בּו רְמוֹכְפַר בָּאוּת מִזֶּה וְהַשְׁנֵי
 תִּרְעָה מִיָּה לְעֵלֵל קִיץ מִזְבָּחָה וְכֵן לְכַנֵּן
 אֲבָדָה בִּשְׁעַת הַפֶּרֶשָׁה רֵאשִׁית לֵךְ תִּרְעָה
 בְּהוּתָה אֶת אֲמִירָתָא אֵלֵּי שְׁחִירָשָׁה בָּרוּךְ לְשִׁנֵּי
 דְּנַפְשָׁהּ חָקָה לֵךְ וְלִכְתוּבָלָה אֵל קָרֵבָה הוּא
 גִּנְפָה עֲלֵיהֶם אֵל מִדְּרִיחָן חָקָה עֲלֵיהֶם בָּרוּךְ הוּא
 קָרֵבָה לְרִידָה גִּנְפָה עֲלֵיהֶם בְּפִנְיִם מִנְּצָאֵת הֵא
 כִּרֵּב הוּא (אִרִּי) אֲשֶׁם שְׁחִירָשָׁה לְרִיבָתָה כְּטֹן

הדרך שלך השוחט והמעלה

פרת חמאת. חוץ מנתת בגמרא מפרש הדבא 42
נתת. חוץ מנתת בגמרא מפרש הדבא 43
ששחמא חוץ מנתת גרסי' וזלא אמרנן 44
שחמא חוץ מנתת גמרי' וזלא אמרנן 45
לפתח אהל מועד שחובה עליו להביא שם תרומה וזלא אמרנן 46
במזבח להביא שם משתערי קרבן ל' שאינו ראוי. כל שאינו תחול (ולא) ובגמרא קרא שם 47
שע' ומשחלתה עליו לא להרעיל ולהתודדות: לפני משכן. להקריב קרבן לפני 48
משכן אע"פ שכשר לבא הואיל ואינו כשר להקריב ובגמרא פריך דין נמי תיפוס ל' מואל 49
פתח אהל מועד: קו"ב. בל"ת. הואיל דראוי לבא לאחר זמן כדקדנן בספא 50
יחידה

הדרך שלך השוחט והמעלה

55 תצאית ששחטה חוץ מגתה. ברוב ספרים גרסינן ששרפה וכן במסכת פרה פרק ד' (מ"ב) תנן שרפה חוץ לגתה פסולה והוא הדין בשחיטה דאין חיוב חוץ לא בשחיטה ולא בהעלאת
56 כדמוכת בגמרא ועיף גת ויתכן לשריפה שהוא בעין גמא כדפירש בערוך ושורפין אותה שם ואוספין אפה:

זבחים. פרק ארבעה עשר – פרת חטאת דף קיג עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזולץ)" רכז

ומתן סוכב מתן סוכי. ושתא נריתא המונה לשתי רוחות המזרח הדיית ב' מתנות
שקן ארבעה תנופה והנשה. דמנחות: אין מנחה בבמה. מפרש בגמ' מנא ליה
ויכוון. כדונה דאפי' זו בבמת יחיד כשר: בגדי שרת. בגדי כדונה רוח נחות.
כדאמרין בפרק בית שמיא (לעיל דף מג.) לשם ששה הדרים חזבת נזבל לשם

רוח לאפקין אברים שעלן ודחלן שאקו
משום רוח נחות: ומצינא לדריס. וטח חסידא
להבדיל בין זמנים העליונים לדמיה התחתונים
הזמן. שנפסלון במזבחש חוץ למזנו וחיבין
על קרשים משום נותר וטמא שוין בשבתים
גמ' פסקים הבדוק לה. לשוחטה שם שאק
תחתיה קבר הבקת היא. למזנו מפרש
פלוגתיה: לפנים מן החופה. של ירושלמי
דכתיב (ב במדבר טו) ודחיתא אותה וגו': שלא
כנגד הפתח. של ידבאל. הוא. מפרש בה אל
נזבח וגו': ושרף הוות. בתר הוות סמך ושרף
מקום שפורשת למיתה. מקום שנפשה יוצאת
בגמר פריכותה וליציאת נפשה שלא קבע לה
החזבת מקום: אין פשיעא לחוץ לחופה. שלא
כנגד הפתח ודחיתא חוקה. מכנגד הקדושה
ר"ל סבי יד מבל לא"י. והשקטה בה עצמות
המזבח: ודחיתון חלל. שאם יש קבר מפסד
החלל ושוב אין סומאה בוקעת למעלה מן
החלל אבל סומאה חרצה בוקעת ונעלה עד
לרקיע: ומגדלות שם גנייה. לפרה דמשום
דמטמאן את הבתן השורף את הפרה מפני
הצדוקים עשו בה שאר מעלות הרבה שאין
אחיו הכהנים נוגעין בו כל שבעת ימי פרישת
הדור אלו תיעוקת נוגעין בו ומזין עליו ועל
נבין ודלות. דלפסקין בין התיעוקת לקדש
שלא אדורלו על קבר הותם כלבמה למלאת
מים חיים לקדשו מן השילוח אלמא לאו כולה
בדוקה היא: וכוסות של אבן. שכל מעשה
פרה בכלי גללים בכלי אבנים שאין מקדלים
סומאה כדאמר טעמא בשמעתא ממייתא דסדר
יומא (דף ב.) מעלה עשו בפרה. משום
קלא דאקילו בה משום צדוקן שהיו אומרים
במעורבי שמש היתה נגשרת וטמא מנאמן את
הדוק ומטבילין אותו ונשרת טבול יום ושני
בה מעלות אחיות רלא ללולו בה ומדור אם
שחטה במקום שאין ברוק לה לא מפיסלא
בזכי וכל א"י בדוקה היא: מתי מבל
שמציאים בשאר מקומות וכאן אינן נמצאין
איה היינו נבוכדנצר. שהיה בה והופנו כולם
ואין אחד מצינו בה כדחת בדוקה ביה
נח

מפני קבר התהום, ומביאין נשים מעופרות, וילדות ומגדלות שם גנייה לפרה. ומביאין
שורים, ועל גביהן קלחות, ותיעוקות וישבין עליהן, וכוסות של אבן בידן, ומלאו וישבו
במקומן. אמר רב הונא בריה דרב יהושע, מעלה עשו בפרה. איחוביה רבי יוחנן לרש
לקיש, פעם אחד מצאו עצמות בלשפת דיר העצים, ובקשו לגזור טומאה על ירושלם. עמד
רבי יהושע על גריליו ואמר, לא בושא וכליפה היא לנו, שנגזור טומאה על עיר אבותינו.
איה מתי מביול, איה מתי נבוכדנצר. מוקאמבר הכי, לאו למימרא דלא הוו. ולטעמיהן,
הרעיו נבוכדנצר, הכי נמי דלא הוו. אלא, הוו ופניניה. והא נמי, הוו ופניניה. ואי אפנו,

נמי ידע דמעלה עשו אלא דאי לא יד מבל לא"י אין ראוי לעשות מעלה זו ומיהו קצת קשה דהא מורה רבי יוחנן דמותו בהבלא כדלעיל: תימה דלרבי יוחנן גופיה תקשי ליה הבא דמותו בהבלא:

חוץ ממקום הבדוק לה. קסבר דבעי בדיקה משום ירד מבל לא"י חימה וכו' מדאורייתא
בעי בדיקה ויל דאיעטורין קרא (שלא) לשורפה במקום סומאה דאמר מדאורייתא
דבעי שחטה ושורפה במקום טהור כשריפה פרים דאיתקש אחריד כדמשמע לעיל בסוף
טבול יום (דף קה) ואם תאמר אמאי לא מייחבי משום חוץ בשחטתו חוץ למקומה כיון
לדמנהו היא ראייה עליהן קרבתה כדאמרין

בפרק שני שעירי (יומא דף סב.) גבי שעירי
הכפרים ששחטן בחוץ ידחבי על שערם והואיל
וראויין לשעיר הנעשה בחוץ ויש לומר רלא דמי
ידבול נחתום אין עליהם קריאת שם עד שעת
הגרילה ועוד דאין קרבן שתא פרה זו ראייה דאי
לשלמים אין שלמים בעיבור ועוד דפרה קדשי
בדק הבית היא ואין יכול לשוחטה בקדשי מזבח
והשחט וזהו חוץ ושחט וזהו נזבח
וכו'. יש ספרים גריסין ושרף הוות וכן
משמע מדייתיה עלה מפלוגתא דרבי יוחנן ור'
אושעיא אמרו אפי' גריסין דבא ושחט וזהו נזבח
דמשמע ליה דאי מקשינן שריפה לחזאה דהה
שחטה:

אבל לפנים מן החופה דקדושי קרבה אימא
תחבשה קא שמעתי לך. ודפסלתי משום
דבעיא חוץ לשלש מתנות: לא יד מבל לא"י.
תימה והחזיקו (בראשית ו) ויבסל כל החרים
הנבזים אשר תחת כל השמים ובארצותי רבה
אמרינן דר' ישמעאל ברי דר' יוסי ובתמי אחד היו
הולכין בדרך פירוש בזמני שומרי הבתים אמר ליה
נחית עליה טופאן אמר אותו בזמני לפני ר'
ישמעאל ברי דר' יוסי רבי תן לי רשות להשיב את
שחובי אל השב אל' דר' גרייס תחת כל השמים
הוא אל' תן ולא נזכר ויבסל כל החרים הנבזים
אשר תחת כל השמים קרא עליו ולא היה כי
עקר ועקרה ובדמיון אפי' הדמיון כי לא יתעקר
מן התשובה ושנא לך דחיסכו כל החרים היינו
שקטל הכל המביא בכל מקום כדאמרין לעיל
דמותו בהבלא ואותו כותי היה ר"ל שלא היה שם
לא חלל לאו שום דבר א"י נמי לאותו כותי נחבשו
החזיק בקש וקרא (להבא) ליק דמבוקש שיד
מבול דתום קאמר שנחבשו שחטו: ומביאין
נשים עוברות וילדות שם. אף על פי שהתיעוקת
מנאמן בנדה וילדות לא היו תושבין אלא לשמור
מטמאת מת דבעי הואה ומטמאת הדמאה ממנן
בנון בעל קרי: ועל ובידן ודלות. מאן דאמר בפ'
בבא גריסין (דף ח) ובגדיו פריק ב' (דף נה). ובפ'
בבא מערבין (עירובין דף ק) ובפ' ברתא דרעניה
(דף כה) אלא דרוק לא שמיא אהל סבר ר' יודיה
דאמר בריש דרשא (סוכה דף בא.) לל לאו נביאין
לדלות אלא שוריים שכיבין רחבה וחתם טעמא
משום דכתיב קרא (אמ"כ ו) ונעצצו עמדת
הסוכנין אע"ז דבעלמא אהל שאינו עשוי בדי
אדם אלא שמיא אהל תמור יכרי יודיה דאי סבר
שמיא אהל דהא קא אמר טעמא מפני שדעתו לא
תנוק סוף עליה. ומלא' ועליו וישבו במקומן.
קצת חימה מה מועיל בתיעוקת סדוק סוף בעיקן
איה בשעת קידוש שנתנון האפר בזמא או בשעת
הואה ליה יודיה או לרבנן כדמבין בפרק טוף
בקלפי (יומא דף מג.) מעלה עשו בפרה. ר"ל

נמי ידע דמעלה עשו אלא דאי לא יד מבל לא"י אין ראוי לעשות מעלה זו ומיהו קצת קשה דהא מורה רבי יוחנן דמותו בהבלא כדלעיל: תימה דלרבי יוחנן גופיה תקשי ליה הבא דמותו בהבלא:

זבחים. פרק ארבעה עשר – פרת חטאת דף קיג עמוד ב – מותר מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזליץ)"
תוספות

היינו דקם רימא התיב. ואנצ' רכל השאר מותו בחבלא מחמת שהיה גדול וגבור אל הויק
 לו הנהבל: **אורחולא** דרמנא. גר' רת' פי' שפר של ראם דעופר האילים מותרמי
 אורחולא דאיליא (שיר) ו' ורימא הוא ראם ולא כרבי שמטאל דגרוס בחבורא את הספעה
 (בב' דף ק"ג ע"ג) אורחולא רימא תופש' דג של ים ואנב' ריחיה' אל דק דחא אמר הכא לא נגורה
 גורה על דג' שנים ואותם בפולש שאנו קורין

ראם ליתא וחלבם אסור דראם ודאי מן חיה הוא
 וחלב' מותר בדרבתי אק' ודישון מותרמינן ועלא
 ורימא ובפולש שבמקמינו קטנים דאין לומר
 שהיו מן ראם ויש במינו גדול ודאי כן מאי קשיא
 ליה היכא כן קא לא קשיא ליה אריה דבי עילא
 בפרק אלז טריפות (תולין דף נ"ג) היכא קם שהיו
 אריות אחרי' קטנים שיכל להכניס ועוד הוא קא
 חזיקין אורחולא בפלי' נה מלאכה נידון ומתוכין
 בקרן וחורשין כון וראם לאו בר מלאכה הוא
 דהכי'ב חתקשר הוא בתלם עבות כאן ישרד
 מעמיס' תוקר' (אוב' ס"ג) **צא** קדשי ברק
 הבית. בלשון אחר פי' בקונטרס דנמנעט אפי'
 המינים דהא פרת חטאת המימה וממנעט משהו
 דאנע' ראיה לפתח אהל מעד' ונראה דאין ו'
 ראיה ופחת חטאת לא קיימא למנוח ולא מתפיש'
 המינים לבדק הבית דהא אמר בסוף תמורה (דף
 ד"ג) לכל אהל מלכח' אלו ירצא מיד' מבחו'
 לעולם ומבחר' לעורכי' שילת' ושלמים ואל' מותר'
 שנה קדשי ברק הבית המינים מעשירי וידיכ'
 דאמר בפ' שני שעירי (ומנע' דף ס"ג) דהוי' על
 שנדעס בחוץ ודואל וראויים לשעור הנעשה בחוץ
 וכי' שר' וקר' ודאין מיד' מבחו' דאין כון קריין'
 לאו קדשי מבחו' נידע' לא חשיבי' ארזין לפתח
 אהל חטאת: **כאן** קודם הגרלה. ב' בפ' שני
 שעירי ודאין: **כאן** אמרי' דהייב על שנדעס
 ודיינו למסנא' דשמעתין דמשני' כאן קודם וידוי'
 וכי' אבל קודם הגרלה חייב דראיה לשעיר הנעשה
 בחוץ: **כאן** קודם וידוי' כאן ודאין וידוי' ומפטר'
 קרא **דאין** ודאין וידי' וכי' ארבעין'
 פתח אהל מעד' משהו פרה ומשהו קדשי ברק
 הבית ומיד' דהא גופה תינה אמאי' לא ממנעטין'
 מלה ובפר' דתמורה (דף י"ג) גרס כל הספרים
 ולא ארבע' פרת חטאת שעירי המשחלה שם
 ארזין לפתח אהל מעד' חיל' לה' שמיהדי' לה'
 יצאו אלו שאין מיוחדין לה' ומידוי' קדשי ברק
 הבית שפיר מקרי' מיוחדין לה' דכולם לשמים
 וע"כ נמי לא גרס פרת חטאת בבחיית' ולא תיקש'
 מותני' ועד' אצטרף' אל פתח אהל מעד' למעט'
 ג' דבראמינן לעיל' בפ' השוחט' והמנחה (דף ק"א ק"ב)
 אתנן

הא אפיני. נהי דאפיני מירושלם. מבולא ארץ ישראל
לא אפיני. איפא דאמר, איתביה ריש לקיש לרבי
יוחנן. איה מתי מבול. איה מתי' נבוכדנאצ'ר. מאי לאו,
מדינה תו, הני נמי תו. מדי ארירא. הא כדאיתיה,
והא כדאיתיה. איתביה, מפל אשר פחרבה מתי.
בשלמא לדרי, דאמינא ודר מבול לארץ ישראל,
משהו הכי מתי. אלא לדירך, אפאי מתי. משהו
קלקל, דררב חסדא. דאמר בר חסדא, ברוחחין
הקלא וברוחחין נידונו. ברוחחין קלקלו, בשבבת רע.
וברוחחין נידונו, דרביב הקא' וישבו המים, וכתבי
התם ו'חמת הפל' שקבא'. איפא דאמר, איתביה
רבי יוחנן לריש לקיש, מפל אשר פחרבה מתי,
בשלמא לדרי, דאמינא לא ודר מבול לארץ ישראל,
משהו הכי הוי חריבה. אלא לדירך, מאי חריבה. חריבה,
שהיתה מעשרא. ואפאי קרי ליה חריבה, דררב חסדא.
דאמר רב חסדא, בדור המבול לא נגורה גורה על
דגים שבבים, שנאמר מפל אשר פחרבה מתי, ולא
דגים שבבים. בשלמא למאן דאמר, לא ודר מבול לארץ
ישראל. היינו דקם רימא התם. אלא למאן דאמר רר,
רימא התיב קם. איה רבי יצאי, גוריות הכניסו פתיבה.
והאמר רבה בר בר חנה, לדרי חיו לי אורחולא פתיבה.
בת יומא, ותיו בדר תבאר. ותר' תבאר פתח תויא,
ארבעין פרסי, משכא דצנאריה. תלתא פרסי
מרבעתא דרישא. פרסא ופלגא, רמא כבא וסכר
ידנא. אמר רבי יוחנן, ראשו הכניסו למיבה. והאמר
מר, מרבעתא דרישא, פרסא ופלגא. אלא, ראש
חובמא, הכניסו למיבה. והא אמר רבי יוחנן, לא ודר
מבול לארץ ישראל. לדברי ריש לקיש, קאמר. והא
קסניא תיבה. אמר ריש לקיש, קרניו קשרו פתיבה.
והאמר רב חסדא, אנשי דור המבול ברוחחין קלקלו,
וברוחחין נידונו. ולמעמוד, תיבה חכי' סניא. ועוד, עוג
מלך הכשן ותיבא קאי. אלא, נה גישת' להם, שנאמר

בצדי התיבה. ולרבי שמעון [בן לקיש], נהי נמי ודרר מבול לארץ ישראל, לא לא פש. דאמר
ריש לקיש, למה נקרא שמה מוצלה, שכל מתי מבול נצלתו שם. ורבי יוחנן אמר, למה נקרא
שמה 'שנער', שכל מתי מבול ננערו שם. אי אפשר דלא אידבק. אמר רבי אבהו, למה נקרא
שמה שנער, שמנערת עשיריה. והא חזוניה דהו. תלתא דרי, לא משכי. אמר רבי אמי, כל
האובל מעפרה של כבב, פאילו אובל בשר אבותיו. תנא נמי הכי, כל האובל מעפרה של
כבב, פאילו אובל בשר אבותיו. ויש אומרים, פאילו אובל שקצים ורמשים: שעיר המשתלח:
ורמינה, 'או קרבן', שומע אני פאילו קדשי ברק הבית, שקראו קרבן, שנאמר 'ונקרב את
קרבן ה'". תלמוד לומר 'ואל פתח אהל מועד לא הביאו', מי שראוי לבא באהל מועד. וצאו
קדשי ברק הבית, שאינן ראויין. אציא את אלו שאינן ראויין, ולא אציא את שעיר המשתלח
שהוא ראוי לבא אל פתח אהל מועד, תלמוד לומר 'לה', להוציא את שעיר המשתלח שאינו
מיוחד לה'. לא קשיא. פאן קודם הגרלה, פאן לאחר הגרלה. אחר הגרלה נמי, האיקא וידוי.
אליא אמר רב מני, לא קשיא. פאן קודם וידוי, פאן לאחר וידוי: הדרבי' ותקבעי: והא

נהי דאפיני מירושלם. כולה ר"ל קאמר לה מפלחא מתי. וקדום הבאים אחריהם בבית
 קבוצת ואין לחוש לכל הארץ אלא לשאר ארצות שהיה שם מבול ושנקעו בטיט: חריבה
 דמעיקרא. קודם מבול: ככל אשר חריבה. לאפוקי דגים שבבים: דהיינו דקם רימא התם.
 דראם זכר ונקבה שהיו גדול ואיטו יכול לכנס לחריבה עמוד שם: גוריות: הכניסו לחריבה:
 אורחולא. והא דאם רימא שהיו על שפת דגם
 בר יוצא. ביום שטלה: משכא דצנארי. משך
 צנארי: פי' מרבעתא דרישיה. בר מרנך של ראשה:
 רמא כבא וסכר לידנא. הטיל גול בידך וסכר
 הירדן וסחם הירדן מימיו כבא כבא כמנ' (ועיקובי דק'
 כט) כיכר דרעווא דגסיק: חוספס. שיוכל
 להנשים: לא ייר מבול אלי. ולמה ליה לשעור
 הכי. לימא דהתם קם דר' ג' ר"ג: והא קא מנא
 תיבה. והא התיבה מוללת על פי המים מנחה
 לערוך מנצח דהטמו בשטחן מן התיבה ומת'
 ופסני. קרניו קשרו לחיבה: ברוחחין נידונו.
 ומנצח מלול ברוחחין: ולישעיף תיבה יביא
 מניא. והלא ופוחה היא מבית ומבחוץ בדרבתי
 וספרת אותה וכו' (בראשית ו') וידון ברוחחין וק'
 דאק' מהלכת שאן ופתח נפשו: עוג מלך הבשן.
 דרביב בינה רבא ודפליט א"ר יוחנן (נדה דף ט"א)
 זה עוג שפלט מאנשי דור המבול: נם נקשה
 ונענשנו המים. שבצדי התיבה שיש עמוד ענן
 והראם אלו הותפ' לא נפשו דהראם לא הורגל'
 לחיבה ומפני גובהן לא טבעה הא לא פש. מן
 המינים שם כלום דאריד' דגבהו דהא השפילום
 המים לבבל שהיא מוצלה: למה נקרא שמה
 מצולה. דרביב' (שעתי' מ"ד) אמרין לאחלה חריבה:
 אי אפשר דלא אידבק. בטיט שמנערת עשיריה.
 מפני שאינן מרחמים על הבוהית דבראמינן
 במסכת סנהדרין (דף כ"ג) שעירי כלבי יודיו גינתם
 קרבן כבאילו אובל שקצים ורמשים: של מבול: או
 קרבן שומע יא' כ"ו. קרבן דרביב' בשחית' חוץ
 (ויקרא י') להקריב קרבן וגו' דריש ליה בת"כ' על
 הקרבן חייב ואיני חייב על השחית וחילק בפנים
 או קרבן לאו להביא אתא אלא לחייב על קדשי
 ברק הבית ששחטן ברוץ שאן וק' נקראו קרבן
 כענין שנאמר (מבדבר לא) ונקרב את קרבן ה'
 איש אשר שחט כליו זהב צנעודה ונעיד וקאן ה'
 אלא לבק הבית: שאין ראויין לפתח אהל מועד.
 אני שמעתי בסדר יומא דמי' שסתמן בעלי' מומין
 דקרי' לתומים המינים מלך הבית עובר
 בעשה במס' תמורה (דף ט') אבל לענין הסוגיא
 אני למד כאן דאפילו תמיס נמי קרי' אנו ראוי
 דלא ויתעד' לבא אל אהל מועד דהא פרת
 חטאת המימה היא וקרי' לה' אנו ראוי אציא
 את אלו שאין עתידין לאהל מועד. ולא ארציא
 שעיר המשתלח דראיה הוא שהיו תמיס דרבעין
 שהיו ראוי' לשם אהל מועד לא ידעוה' לו מותרמי' ה'
 שמועתי ולפי סוגיא של שמעתי זו משמע דקרי'
 לה' ראוי ועתיד' ליכנס משהו הגרלה ויהיה חיל'
 לה'. להקריב קרבן לא מיוחד לה' לחציא
 שעיר המשתלח שאינו מיוחד לשם קודם
 הגרלה. חיו ראוי ועתיד' ליכנס משהו הגרלה ויא'
 לאו דרמעטין מלה' אל לחייב: אחי' הגרלה. לא
 ראוי לבא הוא וממעטת מא' פתח לא אציא
 וידוי. דבעי ליכנס לתחתונה עליה: תיפוק ל'
 מאל פתח אהל מועד. דהא לאו ראין ון כבא
 לעודה:

בשלמא

בשלמא

זבחים. פרק ארבעה עשר – פרת חטאת דף קטו עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזולץ)" קצו

תוספות

פסח בשאר ימות השנה. אינו כשר לשמו דתנן שחטו קודם חצות פסול שנאמר בין הערביים: שלמים הוא. ואין אל אלא לשמו ליאם בסיע' לית. לרב חלקיה' יבול שאני מוציא. מאל פתח שלא יתחייב בחוץ על עולת מחוסר זמן בבעלים כגון של יולדת ומזערע וזוהי ארואה לבל לפנים למנותה ואשם נזיר ואשם פטור. שיש בה פסול ולקטתה מפרש ואולי משום פסולה. שור מ"פ בו.

דמי' למזמר אשר שחטו במזבח ואשר שחטו מחוץ למזבח ואל פתח וגו' והוא ידענא דרש' או כשב או דא עור: ואילו חטאת שרייה. ולא רבייה לחזובא: 'אי' נימא כופי. ולשמה מאי ארייא. אשם דרבייה חטאת נמי מחייב דלא בעי רבייא ואפילו אשם דהא חזי בפנים: אלא שלא כופי. רבייה לחזובא באשם: 'אי' לשמו אשם אמאי. חייב הוא אינו כשר ליקרב ומתני' תנא פטור ואי משום דראי לשלם לשמו בפני' הא מחסור עקרי' ובכולדו מדרו בו אלא לאו שלא לשמו דלא לחזובא בחוץ ברב חלקיה אלאמנא רב שאינו כשר לשמו בפנים כשר לשלם לשמו ומחייב עליה שלא לשמו בחוץ: ה"ג געלום בומנא ושלם לשמו א"ר ה"ג געלום בומנא וטו ולא וממלא אשאל לשמו דאקוטנא קאי ונשכחב סכספס ולשמו מפרש טועה כתבו ולפס דרשנא משום דמפרש לעיל אין נמא בומנא מאי ארייא כ' וקא רבי' לשני' געלום בומנא ולשמו ודקא קשיא לך אי הכי חטאת נמי אין ה"ג ותנא אשם והוא הדין לחטאת ולאו מילתא היא דא"כ ר"א מאי בעי חבא מכדי ר"א לענין שלא לשמו אשם בפ"ק (לעיל') א' פסול אשם שלא לשמו כהנאתא אבל לענין לשמו מאי עיקר ומאי טפל איכא דרשוייה כותבי' להבשר בפנים ודחי בחוץ ותו ל"ל לרבי' להא משור וכשב וטו דרי' כשר ליקרב ודחוייה בפנים וזה שחטו בחוץ אלא קא משני געלום בומנא ושלם לשמו וארסוך דרבייה משום דשלא לשמו פסול הוא: ור"א חייא דמקיש אשם לחטאת ומפסיל בשלם לשמו בפנים באשמות דאפ"ה מחייב עלה בחוץ אע"י דעק' מנייה שם אשם אכתי' אי יהא מעייל ליה לפניה דהו כשר למישחיה סתמא וכשר לשלם אשם ועלוי' לשם חובה ומשום

פסח בשאר ימות השנה שלמים הוא. פי' בקונטרס ואין דא אלא לשמו משמע שורמה לומר דכיון דשלמים הוא בששחטו לשם שלמים דהיינו לשמו וא"ת ואלא בששחטו לשם עולה או לשם זבח אחר דהיינו נמי שלמים כדאמר' בפ"ק (לעיל') (כלל דרשוי' ליה שלמים ליהוי וי"ל דבמי' כיון דשלמים הוא דהיינו הוא כשר לשמו ושלם כגון לשם פסח):

פסח בשאר ימות השנה. דאינו כשר לשמו, וכשר שלא לשמו. פסח בשאר ימות השנה שלמים וינהו. ליאם מסייע ליה, יבול שאני מוציא אף עולת מחוסר זמן בבעלים, ואשם נזיר ואשם מוצרע, תלמוד לומר 'שור' מכל מקום. 'קשב' מכל מקום. 'עו' מכל מקום. ואילו חטאת, שרייא. במאי עסקינן. אילימא בומנא, מאי ארייא אשם, אפילו חטאת נמי. אלא, אלא. ובמאי. אילימא לשמו, אשם חייב. אלא לאו, שלא לשמו. לעולם, בומנא ושלם לשמו, ורבי אילעור היא. דאמר, מקשינן אשם לחטאת. ותנא מכל, והוא הדין עיקר. תא שמע, יבול שאני מרבה עולת מחוסר זמן בגופה, וחטאת בין בגופה בין בבעלים, תלמוד לומר 'אל

פתח אהל מועד'. כל שאינו ראוי לבל פתח אהל מועד, אין חייבין עליו. ואילו אשם, שרייא. במאי עסקינן. אילימא לשמו, אשם נמי ליפטר. אלא לאו, שלא לשמו. לעולם, שלא לשמו, ורבי אילעור היא, דמקיש אשם לחטאת. תנא עיקר, וכל שכן למפל. תא שמע, דבי אהא רב דיימי אמר תנא דבי רבי לויא, יבול שאני מוציא אף עולת מחוסר זמן בבעלים, ואשם נזיר ואשם מוצרע. (מנן, ונסים) להו תלמודא לחזובא, ולא דענא מאי היא) מאי תלמודא. אמר רבינא, 'שור' מכל מקום. 'קשב' מכל מקום. 'עו' מכל מקום. מאי רוקיא. דנאצרת. אמר רב נתן משום (ד'רמין) דתנא דבי רבי לויא, אדתיג' לו, ואשם נזיר ואשם מוצרע, ששחקן שלא לשמן, בשריו ולא דמי' לבעלים לשום חובה. ששחקן מחוסר זמן בבעלים או שהיו בני שמי' שנים, ופסול, ומשני רב דיימי, לא קשיא. כאן לשמו, כאן שלא לשמו. רב אשי, רמי מתינתין אפרייתא. ומשני, כאן לשמו, וכאן שלא לשמו. לימא, תיהוי תיובתיה דרב הונא. אמר לך רב הונא, הקא במאי עסקינן, כגון שהפריש שמי' אשמות לאחריית. דחד מתינתין מעיקרא עולה היא, כררב

דבריהו לא מיעק' שמה מנייה וכל במה דלא שחטה ליה בעיקרה קאי סתמא לשמו והלכך כ' שחט ליה ראי לפנים לשמו והו' דהו' דאחטא שלא לשמו נמי חייב אלא סתפ טפל ואשמעינן א"נ' דבה' נ פסול בפנים מחייב עליה בחוץ והו' לעיקר דמי' סוף סוף דרשוייה פסילי' שלא לשמן ובתי' כ' קני' בה בודאי' שלא לשמו וע"כ מוקד ל"ל כ"ר' דאילו לרבנן לא איצטריך ליה לרבי' דהו' בי' הונא מתקבלא בפנים היא: ת"ש. סייעתא לרב חלקיה ותיובתא דרב הונא: בנפח. כגון תוך שמונה לליתיה: יבול שאני מרבה סרס חבא דרשנא דלעיל היא ובתורת כותבים הכי תניא לה ארציא אל אלו שאני מיוחדין לשם ולא ארציא עולה מחוסרת זמן בגופה וחטאת זמן בגופה כ' והגרסנן שית אלו הלשון וגרסין חבא יבול שאני מרבה אל כ' לפי שהביאה בלימודא אחרינא וסביר דסיפא דדהאי דלעיל היא: יבול שאני מרבה משום כ"פ' אף עולת מחוסר זמן וכו': והפאת בין בגופה בין בבעלים. כגון של נזיר ומזערע שלא מלאו ימיהם ואילו אשם נזיר ומזערע מחוסר זמן בעלים שרייה ולא רבייה לפטורא שמוע מנה ס"ל דהייב: ובמאי' אי' נימא בלשמו אשם נמי ניפטר. דהא אל חזי: אלא שלא לשמו. הלכך חטאת פטור דלא חזי לפנים ואשם חייב דהוי לפנים ואף על גב דאין ראי לשמו והיינו כרב חלקיה ודלא כרב הונא. הו' א"ר חייא בי' ולא גרסין לעולם בלשמו: הו' א"ר חייא. כלומר דהי' בשלם לשמו דאי בראקמרת הלכך חטאת פטור דלא חזי בפנים לא בלשמו ולא בשלם לשמו דמחוסר זמן הוא ואשם נמי פטור דלא חזי לפנים לשמו במחוסר זמן ולא לשלם לשמו דר"א קאמר פסול באשם שלא לשמו דהיי' דרשוייה לאשם לאו ס"ל דהייב אלא כיון דהו' טעמא דהו' משום דרשוייה פסול' שלא לשמו בפנים הוא חזי עיקר חטאת פטור וכי' טפל אשם ודאי' כי' שנגזר לאוקמה דרב הונא לאוקמה כ"ר'א משום ספיא דעל כרחיך כרבי אילעור מתוקמא דכרפישנא לעיל ועוד משום דלרבנן לא לפינן אשם מחטאת ליבא למיזר תנא היא ודוא חזין לאהי ואף על גב דלרבנן נמי קאמר פטור דאין לך דבר שאינו כשר לשמו וכשר שלא לשמו לא מצי לאקוטנא רבנן דא"כ נשמעין אשם פטור דנשמעין בה תרתי וכי' חטאת ת"ש דבי אהא רב דיימי. תא דהני חייב שלא לשמו דהני פסולין ודחוייה בחוץ פטור בששחטו לשמו דרשוייה ליה דהני לוי' אבר לויא' ש"מ שמע ליה לרב דיימי דמתני' דהו' לוי' נמי במחוסר זמן וקאמר חייב ואע"י דאני ראי לשמו בפנים ראי' לשלם לשמו וסייעתא לרב חלקיה: רב אשי' רסי' מתני'. דקני' לשמו פטור אבריהו קמיתא דהניא לעיל חייב: ומשני ב'תנא' לשמו ובריהו' אלא לשמי. כרב חלקיה: נימא דהיי' תיובתיה דרב הונא. מרבי' חזי רב דיימי דבאמר דליבא לאוקמא בומנא מקדשיה אל חזי ליה אדרתי' רב אהא במאי עסקינן, דמחוסר זמן חייב בשלם לשמו: כגון שהפריש שמי' אשמות לאחריית. שאם אבר האחר חייב ונפס' שחטו אחר מדרס קודם מלאו שמו עליו דהיי' כיון דפסול לרעהי' קאי דאשם כשיפור דרב הונא ודמי' קל וחומר שחטו עולה חזי לרובתיה בפנים אי' שחטו לשלם לעולה:

כרב

קצוה זבחים. פרק ארבעה עשר – פרת חטאת דף קטו עמוד ב – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזליץ)"
 תוספות

1 מזה העלאה שהיא גמר עבודה כו'. סוגיא זו קשה אהדיה דלעיל בריש השוועת נרף קו:
 2 (ושם) ודרשנין דלכבי דרזבנא או לרבותא את חזוקין דלא תיתי מבניא ומשום הכי
 3 פטור מקבל בחיץ.

4 **ויתנו** וקאמר וישלח וגו'. פירש בקונטרס ויתנו רב חסדא וקאמר וגורא לפרש דיתבו
 5 וקאמר ארבו תנו קא: **א"ל** הכי אמר
 6 רב אסי ופסקוהו. פי יבנו שמירת אמר רב אסי
 7 ודישעל הינו עבודה בבכורות אבל הכניס
 8 הפסיקוהו ומנעוהו מלומר כן ושני לשונות
 9 שנקבעו ע"ק:
 10 **רמזו** הקב"ה למשה ולא ידעו. פי ולא ידע בני
 11 אבל היה יודע ששני הקב"ה לקדש את
 12 המזבח באדם גדול דאמרי במדרש שאמר לו
 13 משה לאורן הייתי סבור כי או
 14 וקיבל שכר על שתיקוהו. תניא בתורת כהנים
 15 שנשכרו או נתיחדו אצלו הדיבור
 16 דכתיב בפרשת יס ושמר אל תשת וידבר ה' אל
 17 אהרן ולא כתוב אל משה ותימה דבסיפרי דריש
 18 בפרשת קרח דכתיב וידבר אל אהרן שמע אני
 19 שהדיבור אל אהרן ת"ל כאשר דבר ה' ביד משה
 20 לו בפרשת מותות השופרים והא למדנו שהדיבור
 21 למשה שיאמר לאהרן ושמהו זה קרא ונתיחד הא
 22 דכתיב אל אהרן ולא שיאמר לבני ישראל:
 23 **כללות** נאמר בסעי' כו'. הוה מזל לאחיהו
 24 מדר יוסי הגלילי דאמר בפי' דחגיגה
 25 (דף ה' ו' ולקמן קכ.) דאין טענה השפט וניתנה
 26 ודילמא

1 **בפרך הונא אמר רב. דאמר רב הונא אמר רב,**
 2 **אשם שניתק לזניה ושחטו סתם, משר לעולה:**
 3 **המקלח מןשר חטאת [וכו']:** תנו דבגן, מנין למקלח
 4 מןשר חטאת, ומןשר אשם, ומןשר קרשי קרשים,
 5 ומןשר קרשים קלים, ומפולתר העומר, ושותי הלחם,
 6 ולחם הפנים, וצירי מנחות, שפסור. תלמוד לומר
 7 **עולה, מה עולה שהיא ראיה להעלאה, אף כל**
 8 **ראיה להעלאה.** מנין שאף היוצק והבולל והפולת
 9 והפולח והמניף והמגיש והמסדר השלחן, והמביא
 10 את הנרות, ותקומין והמקבל בחיץ שפסור, תלמוד
 11 לומר **אשר עולה עולה או וכו', מה העלאה שהיא**
 12 **גמר עבודה, אף כל שהוא גמר עבודה:** עד שלא
 13 הוקם המישכן [וכו']:
 14 **ותיב רב הונא בר רב קמינא**
 15 **קמיה דרב חסדא, וקא קרי וישלח את גערי בני**
 16 **ישראל, אמר ליה, הכי אמר רב אסי, (קרו)**
 17 **ופסקו. כבר לאותוביה ממתניתין, שמיניה דקאמר**
 18 **משמיה דרב אדא בר אבהו, עולה שהקריבו וישלח**
 19 **הוקם המישכן, הקמות מותרות, ועבודה בבכורות, והכל פשוין להקריב, בהמה חיה**
 20 **ועוף ויכרים ונקבות, תמימין ובעלי מומין, מחורין, אכל לא מנאין. והכל קרבו עולות,**
 21 **ועולה שהקריבו ישרא מןהבה, מעונה הפשט וניתנה. ויכרים מןהן היה, רשאין לעשות**
 22 **מן תנאי היא. דתנאי ונם הכהנים הנגשים אל ה' ותקדשו, ופי' והושע' קדשה**
 23 **אומר, זו פרישות בכורות. רבי אומר, זו פרישות דרב ואביהוא. בשלמא למאן דאמר,**
 24 **זו פרישות דרב ואביהוא, היינו דכתיב 'הוא אשר דבר ה' לאמר בקרבו אקדש'. אלא**
 25 **למאן דאמר, זו פרישות בכורות, היכא רמינא. דכתיב 'ונקדתי שמה לבני ישראל ונקדש**
 26 **בבבדי', אל תקרי בבבדי אלא בבבבדי. דבר זה אמר הקדוש ברוך הוא למשה,**
 27 **ולא ידעו עד שפיתו בני אהרן. כיון שפיתו בני אהרן, אמר לו, אהרן אחי, לא מיתו**
 28 **בניך אלא להקדיש שמו של הקדוש ברוך הוא. כיון שידע אהרן שפיתו ידעו מקום**
 29 **הו', שחק וקבל שכן, שגאמר 'ידום אהרן'. וכן קדוה הוא אומר 'דום לה' והתחולל**
 30 **לו', אף על פי שפופל לה חללים חללים, את שחוק. וכן בשלמה הוא אומר 'עת**
 31 **לחשות ועת לדבר', פעמים ששחוק, ומקבל שכן על השתיקה. פעמים מדבר, ומקבל**
 32 **שכן על הדבור. והינו דאמר רבי תיאי בר אבא, אמר רבי יוחנן, מאי דכתיב 'נזיר**
 33 **אלהים ממוקדשו', אל תוקרי 'מוקדשו' אלא 'מוקדשו', בשעה ששחוק הקדוש ברוך**
 34 **הוא דין בקדושו, מתירא ומתעלה ומתחלל. אלא קשיא עולה. תרי תנאי היא. דתנאי,**
 35 **רבי ישמעאל אומר, כללות נאמר בסעי', ופרטות באהל מועד. רבי עקיבא אומר,**
 36 **כללות ופרטות נאמר בסעי', וגשנו באהל מועד, וגשלתו בערבות מואב. אמר מר,**
 37 **הכל פשוין להקריב. מנא הני מילי. אמר רב הונא, דאמר קרא, 'ויון נח מונח לה'**
 38 **ויקח מכל הבהמה הטהורה ומכל עוף הטהור'. 'בהמה' פמשמעו, חיה בכלל בהמה.**

וכים

1 כרד חוטא אמר רב כו' שניתק לזניה. שניתק מדין הקריבה ומסודרה לרעה עד
 2 שיסתאב דקרי' (תמורה דף יח.) כל שבחטאיה מזה באשם ורעה. עולה. אשר יעלה
 3 עולה נשר עבודה. שאן אחיה עבודה ואיתורו לזה באף כל כגון הנמקן ומקטרי
 4 קטרת ומקטרי קמצים ומקטרי מנחת כהנים: ויתבו רב חסדא וקאמר וישלח את גערי
 5 בני ישראל. נראה בעיני השופרים חסידים כאן
 6 ולא ידעתי מה אמר אין חסדא ורעה. עולה. אשר יעלה
 7 רב חסדא וקאמר לארי קרא וישלח את גערי
 8 וגו' ומפרש דאלו בבכורות א"ל רב חוטא הכי
 9 אמר רב אסי ופסקו. אותו היום פסקה עבודה
 10 מן הבכורות שמוסני נצטוו על הכהונה כדילף
 11 לקמן ושמשו ברב ואביהוא כל אותה שנה
 12 ראשונה עד שחוקם המשכן ומתו: לישא
 13 אחיהם הכי אמר רב אסי ופסקו. ערך
 14 להפסיק כאן נגנית טעם מוקרא באתנחתא
 15 ולא אקרא בטעם ששטם כגון שאנו קורין אותו
 16 בדשואו קרא בטעם פשטא ששטא שפיקא
 17 גערי בני ישראל דבק על יעלו עולות משמע
 18 שהם העלים אבל בשארת קרדו באתנחתא
 19 עומדת התיבה לבדה ואינה דבק על יעלו ויל
 20 שלא שלחם אלא להביא הקרנות ולעמוד
 21 עליהם יעלו עולות אותם שכשרים להעלותם
 22 דרדיו נרב ואביהוא שנשכבו לסיני ונפשו
 23 הכהנים כדילף לקמן כבר רב חסדא לאותוב
 24 פתני. דקתני שנהו עבודה בבכורות עד יום
 25 הקמת המשכן. שפיקו. רב חסדא לרב חנא
 26 דיתבו וקאמר תו שממיה דרב אדא כו:
 27 **ואותיה מביימת דשויא בבלות.** שחזקה
 28 להשיב על כל דבריה. עולה שהקריבו ישראל
 29 מביימי סיני. קדם מותן חזרו וישלח את גערי
 30 וגו: וחל כשירן ליקריב בדמפרש אלא בתומה
 31 ודח וטף כו: והכל קרבו עולות. השתא
 32 משמע שלא היו מקריבין אלא עולות ולקמה
 33 פרך עליה: רשאין לעשות כן, דלא נאסרו לזן
 34 הכהונה: יתקשו. מלעלות ואנפי' שריגלין
 35 לגשת אלי ולהעלות הער בהן שלא יעלו ברה
 36 זו פרישת בכורות. והורו את הבכורות
 37 להפריש מן הדור. זו פרישת רב ואביהוא.
 38 כלומר לא נקרא בכורות חסידים אלא מן
 39 הכהנים הנגשים שהוזהרו כאן לפרוש מן הדור
 40 זה רב ואביהוא שנגעו בסני. כהנים וכן
 41 הכהנים הנגשים אל ה' להקריב קרבותו הינו
 42 רבתי. כשמותו נרב ואביהוא אשר דבר וגו'
 43 בקאמר בסני (שמות ט') מן פירץ בהם ה'
 44 וכשן שלא נודרו לפרוש מן הדיכל בהקטת
 45 המשכן פרץ בהם: אלא מ"ל? דרב חסדא
 46 בכורות חסידים רמיא. ה"ג ולא גרסי פרישת
 47 רב ואביהוא דהיא מידות מיתב רב ואביהוא
 48 היתב ומה למקח למשה דקראו לרב חסדא אשר
 49 דבר: ונקדש בבבדי. נאמר לו למשה ביום
 50 שנעטוהו על מלאכת המשכן ורמז לו שבים
 51 שישרה שכנתו על הבית יתקדש בבבדי ולא
 52 נרמז למקח מן הדא עד שחזק: אלא כרי
 53 להתקדש בבדי של פקוס עליהם. להודיע
 54 שחזו נרא על ידיו ומודיעו ודח אשר
 55 דבר אלא ביום שנעטוהו על המשכן ונקדש
 56 בבבדי באותם הנכבדים וקריבו לי אקדש: שטמר וידום אהרן. הרי ששחק וקבל השכר מפרש בב"ד שמתוך כך זכה ונתיחד אליו הדיבור שנאמר אהרן אותו ענין פרישת שחזק
 57 יין ולא הוכיח באותו ידבר משה אלא אהרן. נרא אלהים ממוקדשו. אלהים זו מרת דהין איתוהו דא נרא ע"י שהוא עשה דין במקדשו. אלא עולה קשיא דקתני אבא ורעטנה
 58 למשה וניתנה כללות נאמר בסעי'. כגון מנבח ארומה תעשה לו בחבת עליו וכו' ולא נתפרשו הלכות עולה ושלמים שם: ופרטות באהל מועד. לאור שחוקם משכן נאמר ת"כ
 59 לשמה שנתפרש ונתיב רבוי שישתכלל שמעני' העולה שהקריבו בסני לא ורעטנה שהקריבו וניתנה נשלתו שכלל עקרבות מואב. מותרה שהיה משכן באהרן להם על
 60 הסדר דכרתיב (וכרים א) בעבר הדין בארץ מואב הואיל משה וגו: חיה בכלל בהמה. דכתיב זאת בהמה אשר תאכלו וגו' וסמקין ליה איל וצבי ויחמור וגו' (שם יד.)

אסור לסייען ואסור לעשות שליחותן, תימה לר' יוסי דאמור לעיל בפרק ביש (דף מה).
דקדשי גורח השוחטין בחוץ חייב לא היל למיתני הכא לשון אסור בדמוכח בריש פ'
בחרא דיומא (דף עג) דחייב ברת לית ליה למיתני אסור ויל דקתני אסור לפי שיש כמה
עבודות ולא מיתניו עלייהו בחוץ דאסור לסייען גורוין אטו עבודה דבת דחובא:

במאן

כרבי אלעזר בן שמעון בור', עיקר מיתלח

במנחות בחקמינן רבה (דף כב).

נבה חמשים מכל שבת ושבת שחן שש מאות.

הא דרבינא הכא כסף חובא חזב מפרש

לקמייהו דדיק גבה כסף שחן 'נ שקלים של חזב לכל

שבת דהיינו שחן שש מאות חזב לכל השבטים

ורית אמור שיש במדרש דתנן לו חמשים שקלי

חזב דהיינו שש מאות שקלי כסף וקשה דבפ' שור

שנח (ביק דף לו) שמעון דדיין של חזב שחן כיה

של כסף ואומר ר' דרין של חזב עב כפלים משל

כסף ותרע מדאמר' בפ' אלן טריפות (תולין דף

טה) גבי טחול לא אשתמיך ביה כעבור דרנן חזב

כשיחא שמעון דמשנה בטעויו כסף משל: **א"מא**

בכל מקומות מנחה ישראל, שאמילן

בשעת

דאפילו אקשיו, נמו לא אקשו. ומנא דיעה. דאמר

מר, אין לך כל שור ונגיד שלא בא על הרב

הזונה. אמרו, בת עשר שנים היתה בשניא ישראל

במזגורם, ונתנה [כל] ארבעים שנה שהיו ישראל

במזגור, אחר חמשים שנה, נתגזירה. אמרו, והא

מחול לי, בשכר תכל חלוץ נפשתי: אמר מר, ועובדי

כוכבים בזמן הזה, ראשון לעשות בן, מנא הני מילי.

דתנו רבנן, 'דבר אל בני ישראל, בני ישראל מצווין

על שוחטי חוץ, ואין העובדי כוכבים מצווין על

שוחטי חוץ. לפיכך, כל אחד ואחד בזנה לו כמה

לעצמו, ומקורב עליה כל מה שירצה. אמר רבי

עקיב בר אהא, אמר רב אסי, אסור לסייען ולעשות

שליחותן. אמר רבה, ולאורייתו [לחן], שרי. כי הא דאפרא חורמינו, אמייהו דשבור מלכא,

שרה קורבנא לרבא. שלהח ליה, אפסוקה ניהליה לשם שמים. אמר ר' חזון לרב ספרא ולרב

אהא בר הונא, וילו דבריו תרי עולמי גולא, וחזו היכא דמספא יפא שירטון, ושקל ציבי

חרתי, ואפיקו גורא מפרא חרמא, ואפסוקה ניהליה לשם שמים. אמר ר' אבי, במאן, רבי

אלעזר בן שמעון, דתניא, רבי אלעזר בן שמעון אומר, מה מנזב שלא ישתמש בו הרוטם, אף

עצים שלא ישתמש בהן הרוטם. והא, מורד רבי אלעזר בן שמעון בבבא. דתניא, כהנא אהר

אומר 'וימת דוד לארנן במקום, שקלי' וזה משקל שש מאות' וגו', וכתוב 'ויקח דוד את החרן

באת הבקר בכסף שקלים חמשים'. הא ביצה, גובה מכל' שבת ושבת חמשים, שהן שש

מאות. רבי אבא בר אבא יוסי בן דסמאי, אמר [ועצים] וקמון מנזב בחמשים. וכל

הבית מולו, בשש מאות. רבי אלעזר בן שמעון אומר, כך ועצים וקמון מנזב, בחמשים.

וכל הבית מולו, בשש מאות. דכתיב 'ואמר ארונה אל דוד, וקח ויעל ארונה המולך [הטוב

בעיניו]. ראה תבקר לעולה, והמזריגים [וכלי תבקר] לעצים. ורבא אמר לך, התם נמו

בחדתי. מאי מורגים. אמר עולא, מטה של מורבל. מאי, מטה של מורבל. אמר אבי, עיוא

דקרקסא דדיין דישא. אמר אבי, מאי קרא 'הנה שמחתך למורג חרוץ חדש בעל פפית'.

מקרי ליה רבא לבריה, ורמי ליה קרא אהרדי. כתיב 'וימת דוד לארנן וגו', וכתוב 'ויקח דוד

וגו'. הא ביצה, גובה מכל' שבת ושבת חמשים, שהן שש מאות. ואפתי, קשין אהרדי. התם

כסף, הקא וזה. אלא הכי קאמר, גובה כסף במשקל שש מאות וזה: קדשים קלים נאכלים

[בכל מחנה ישראל]: אמר רב הונא, בכל מקומות ישראל, אבל מחנה לא חיו. איתביה

רב נחמן לרב הונא, ומחנה במזדב, לא הוא. והא תניא, כשם שמחנה במזדב, כך מחנה

ביושלים. מיושלים ליה הבית, מחנה ישראל. מהר הבית לשער נקוה, מחנה ליה. מנאן

ואילך מחנה שכניה, וכן הון קלעים שבמזדב. אלא אמיא, בכל מקום מחנה ישראל. פשיטא.

מור דתמיא, איפסול ויתן, ואימא הכי נמי. אמר קרא 'ונסע אהל מועד',

אף על פי שנסע, 'אהל מועד' הוא. תניא, רבי שמעון בן יוחי אומר, עוד אחרת היתה, וחיל

עזרת נשים היא, ולא היו עוזנין עליה. ובשילה, לא היו אלא שני מחנות בלבד. ר' מנייניהו,

לא תוה. אמר רבה, מסתברא, דמחנה ליה, הוא. דאי סלקא דעתך, מחנה ליה לא תוה,

נמצאו

דאפי' אקשיו, אבר לתשמיש לא אקשו והיא שהיתה יודעת בדבר אמרה לשלוח
יחזעו בלשון זה: דאמר מר. במבילתא בפ' יתרו: אמרת יוחל לי בשבילי חבל ופשתים
וחלון. במבילתא תניא הכי אמרה רבשעי' בג' דברים חטאתי בגי' ימחל חבל ופשתים
וחלון שהיו מנאפים עולין אליה בחבלים דרך החלון ויורדים וגם טמאם בפשתי
העץ ואמר שלשה דברים עצמן זכחה לשלוח
השלוחה: אמר לסייען, במבילתא אסור הכמות
בנו כזמן הזה דקדושת ירושלמי אין חריה
היתה אוריו לון, האך יעשה: וילו דבריו תרין
עולמי גילא. לכו וקחו שני גוים בחורים בני
גיל אחד שכן נוי לדרב: דספא יפא שירטון.
לימון בלעז' ותמידיש ונעשה קרקע דבעין
שלא נשתמש הדיט במבוא ואיתו ציבי חרתי.
שלא נשתמש כחן אדם שלא היא שברי כלבים
ואפיקו גורא מפרא חרמא. גיל שהוא מייסיר
אן אסימאן אצירר בלעז' ומנציאן בא ש
מן האבנים: ד"ל כמנאן בריא כן שמעון דתניא
ריא בן שמעון אמר מה מנזב כר. ובתיכ
היא ענינה בפרשה ראשונה: בתם אחד אוסי.
ברייאן זו משוכשת בספרים ושניה היא בספרי
בבית מנחם וכן היא שניה הא כיצד מקום
מנזב בחמשים וכל הבית בשש מאות רבי
אומר בשם אבא בן יוסי בן דוסתאי גבה מכל
שבת חמשים שחן שש מאות ריא בן שמעון
אומר ויקן דוד את החרן בדמפרש בענין ויקן
דוד לארונה במקום ושקלי' חזב משקל שש
מאות אלא הבקר לשלוח והמזריגים וכלי הבקר
לעצים בכסף שקלים חמשים ואמר ארונה וגו'
(ע"כ הגי') והכי פירושא דקרא ויקן דוד את
החרן ולא פירש במה קנאו שהיו פירשו במקום
אחר כבר (דהיא כא) ויקן דוד לארונה במקום
וגו' ואת הבקר קנה בכסף שקלים חמשים
(דהב): הא מריה ר' אלעזר בבבא. דקתני
המזריגים לקח דוד לעצים כדבר ארונה: משקל
שש מאות. לקמיה מפרש כסף שש משקל
שש מאות חזב מטה של מורבל. כל נקרא
במסכת פרה (פ"ב מ"ט) עיוא דקרקסא. כמין
עז של עץ ויש בו יחידות חדים וגו' עשוין
חרצים חריצים קרניש ומוליכו ומביא עשוין
הקשים של ישיה לאור שנידורש ומתחתין
ועשין תבן סאי קרא דהוא עשוי חריצים
ומוכן לרוך ולדוק: כסף שש מאות שקלי'
חזב. דהיך כסף שש שקלים חמשים של חזב
גבה מכל שבת ושבת: בכל מקומות ישראל.
קא סלקא דעתך השתא דאפי' ינא אחד מן
קא למחנה ישראל אלא כליש שקלי' שש
שער נקוה. של עזרה היה שער המזדב וכן
אן קלעים כשבורים. לפנים משער נקוה זה
במקום לפנים מן הקלעים במשקל: **א"מא** בכל
מקומות מחנה ישראל. שאפי' בשעת סילוק
מסתעף אין נפסלים אלא מוליכין עמו ובמקום
תייתן אוכלין במחנה: עוד אחרת חיתה. מחנה
בריעות חלוקה מדר הבית ומעזרה ולא היו
ענשין עליה על הנכנס לא בטומאה במסכת
בבבא

כלים (פ"א מ"ח) מפרש מה היא חלוקתו מדר הבית: מחנה ליה מריא הוא. ומחנה ישראל הוא דסור דאם לא בן דמחנה ישראל הוא ולא מחנה ליה

זבחים. פרק ארבעה עשר – פרת חטאת דף קיי עמוד א – מותר מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזלץ)" רה רש"י תוספות

נמצאו וכן ופסאי ממים משתלחין חוץ למחנה. שכניה לבדה דהא שניהם מותרין במחנה
ישראל כדאמר בפסחים כ"ב א"ל רבירב (ד"ס). מותרים. שני מחנות משמע אחת לכל
זב ואחת לכל טמא נפש אלא ודאי מחנה ליה ומשתלחין טמאי ממים ממחנה
שכניה ומותרין במחנה ליה וכן ובעלי קריין משתלחין חוץ למחנה ליה. אלא מאי

מחנה ישראל לא הוא. ומשיבא חוץ למחנה
לויה שוב אין שם קרב מחנה ודאי הוא כשהוא
בעלמא ומותרין מוציעין לישב שם הערביין
להשתלח ממחנה ישראל וישבו עבשיו עם
הזבין אי"ל נמצאו וכן ופסאי. חוץ למחנה
לויה בלבד אלא כולו חוץ. ודקתא לא היו אלא
שתי מחנות לענין קליטה הוא ודמשתלק תורה
מחנה ליה מלקלות את החרדים שנגזש וישפתי
לך מוקם בחי"ר. רמז לו הקב"ה למשה במותן
תורה שיבה למצוה זו כדכתיב (דברים ד) או
יבדיל משה שלש ערים בסוף ארבעים שנה לך
פסוק. המוקם שלך דהיינו מחנה ליה אין הוא
נקלט. מכאן אמרינן ב"י. שיהיה דר בערי מקלט
שכל ארבעים ושמונה עיירות של לויים ערי
מקלט היו כדאמרין במס' מכות (דף יד.) ואם
היה בשוגג נזלה לאחז מעיר כהניו דרדיש היה
נמי הכי ושמיך לך מוקם אף הלויים גולים. ואם
נזלה בשלכו. עצמו כהן משכנה לשכונה פסלו
קילו. ודאיתא גמרא דהיינו מחנה ליה חוץ
כל חנידו ותניב קרב בבמה. קטנה דאילו
בבמה גדולה ע"כ קרב חובת צבור בדכתיב
ועשה את הפסח בגלגל אלא בקטנה ואמר
דקרב נדריה ונדבות ואת חובת ונדבות כתיב
חני לא בודאי לר' מאיר. מנחות ונדבות. נידד
וניבד הוא וקריב. כל שאין נידד וניבד אין חיד
בבמה קטנה. כדילף קטנה לקמה שאין חיד
מקריב חובה בשעת היתר הבמות ואפילו
בגדולה וצבור בקטנה לא מקריב בו אישתבח
דאין חובת קריבין בקטנה ואי קשיא לר' מאיר
אי"ל חיד לא עשה סתם בגלגל וקרא כתיב
ועשה את הפסח (במדבר ט) פסח קרב צבור קרי
ליה דאיתא בגמרא במס' יומא (דף נ"א.) ודכי נמי
בריש קתני אף צבור לא הקריבו אלא פסודים
אלמא קרבן צבור קרי ליה לקטן יליף טעמא
דכולהו. לא קריב בו. לאפוקי מנחות ונדבות
דלא קריב בבמה קטנה. כל שהעבור ויחיד
מקריבין אבהא מועד שבמדרב. דהיינו כל
הקריבות כולן נדרים ונדבות וחובות (שקבע

להם זמן) מקריבין באהל מועד שבגלגל דהא במה גדולה והשתא פליג אדרי"מ ואדרבנן
דמזוקתני כל שהצבור בו לאשמועינן דאין חילוק באהל מועד שבמדרב לאהל מועד
שבגלגל מכלל דשמעיתיה לרי"מ ורבנן דאמרין יש חילוק ומה חילוקו שאין חיד מקריב בו
חובת וטעמיה נמי שמענן לקמן דאפי' בבמה גדולה לא קריב ליחיד אלא נדרים
ונדבות ולי' מאיר מנחות ונדבות בבלל: במות מותרות. במות יחיד: ובמותי שביאש. ונגז
דאיתא במת יחיד: ולא מנחות ונדבות: וכן ופסאי. במת צבור ובמת יחיד
לא קרב בן ליחיד אלא עולות ושלמים ולקמן פריך ויהי תנא קמא דהא חכמים דלעיל
נמי הכי אמרינן ר' שמעון פליג אבולוה ודכולהו כביא לא דאין חילוק לצבור בן מדבר
לגלגל בבמה גדולה ורבי שמעון אמר אף צבור עצמם לא הקריבו בגדולה יותר מידד בקטנה: אלא פסחים בו. אבל לא פר חילוק דבר ושערי עבודה דהא לא קרב להם בגלגל:

נמצאו וכן ופסאי ממים משתלחין חוץ למחנה
אחת. והתורה אמרה ואלא ופסאי את מחניהם
מן מחנה ליה ומחנה ליה. אמר ליה רבא. אלא
מאי, מחנה ישראל לא הוא. נמצאו וכן ופסאי
משתלחין למקום אחר. והתורה אמרה בדר ישיב
שלא ישב טמא אחר עמו. אלא לעולם, בזה
תלמוד הוא. ומאי, לא היו אלא שתי מחנות,
לקליטה. מכלל, דבמדרב הוא לקטה מחנה ליה.
אין. והא תניא, ושמיך לך מוקם, בזה
מקומין. ואשר יגזש ופסאי, מלמד שמגלין במדרב.
לחבין גולין, למחנה ליה. מכאן אמרינן ב"י לוי
שהיה, גולה מפקד לפקד. ואם גלה לפקדו, פלגו
קולטו. מאי קרא. אמר רב אחא בריה דרב איקא,
כי בעיר מקלטו ישיב, עיר שקלטוהו כפר: באו
לגלגל: תנו רבנן, כל נידד וניבד, היה קרב בבמה.
שאין נידד וניבד, אין קרב בבמה. מחנה ונדבות,
קריבין בבמה, דכרי רבי מאיר. והקמים אמרינן,
לא קרבו יחיד אלא עולות ושלמים בלבד. רבי
יהודה אמר, כל שהצבור והיחיד מקריבין באהל
מועד שבמדרב, מקריבין באהל מועד שבגלגל. מה
בין אהל מועד שבמדרב לבין אהל מועד שבגלגל.
אהל מועד שבמדרב, לא היו במות מותרות. אהל
מועד שבגלגל, היו הבמות מותרות. ובמותי שביאש
גזו, לא היה מקריב עליה אלא עולה ושלמים.
והקמים אמרינן, כל שהצבור מקריבין באהל מועד
שבמדרב, מקריבין באהל מועד שבגלגל. וכן ופסאי,
לא קרבו יחיד אלא עולה ושלמים בלבד. רבי
שמעון אמר, אף צבור לא הקריבו אלא פסחים,
וחובות

בשעת סילוק המסעות אין נפסלין אלא מוליכין עמו ובמוקם תייתון אוכלין במחנה
כך פירש בקונטרס ונראה דאף שעת הליכתם שרי כיון דאמרינן לעיל (ד"ס א"ע)
שנסע אהל מועד הוא ודוקא לקדשים קלים א"ע"י שנסע אהל מועד הוא אבל קדשי
קדשים דבעי מחנה כיון דנשתלקו מסעות אין מחנה שכינה קיים אלא ולחם ושרא
קדשים מסייעי כירגא בדכמות במנחות
בפ' שתי הלחם (דף צ"ה.) ולעיל בפ' קדשי
קדשים (דף ס"ה) דאמר בשני מקומות קדשים
נאכלין ומוקד לא בקדשי קדשים ולאחר שפירקו
להם את המשכן וישבו כל זמן שלא נסע מכלל
וכל דעריין תשובה וקלעי החצר במקומן וא"ת
בריש שתי הלחם (מנחות דף צ"ה.) דפליגי בלחם
הפנים אמר נפסל במסעות ומפשי דבמסודר כי
לא פליגי דלא מסייעי כי פליגי במסולק מאן
דאמר אינו נפסל כדדרשין דא"ע"י שנסע אהל
מועד הוא ואיך הוהא דגלגל את דאמא פ"י
לדעידא איהו גלגל יסע תתלה והשתא אמאי
לא משני דאמא לקדשים קלים ולקדשי קדשים
קדם סילוק הקלעים: וחתורה אמרה בדר
ישיב. שלא היו נמצאים אחרים יושבים עמו א"ע
דחך סוניה לרש"י חך דרשא לר' יהודה לרש"י
דריש ליה מקרא אחריתא בפסחים בריש אלו
דברים (דף טו.) נידד ליה לרש"י לאמרינן דא
הפסחה הקדמה: פסלו. קטנה. כן דרשתי
בנחמיה כגון נסר נסכו: עיר שקלטוהו כפר. עיקר
קרא בנחמיה שדרג בעיר מקלטו ותרתייהו תנייהו
במכות פ"ב (דף י"ב.) דרג באוהה העיר גולה
משכונה לשכונה ולוי גולה מעיר לעיר ושמא
היינו לבתולה רבין לוי גולה מעיר לעיר אבל
דעידב הוא אמרינן דאם גולה לתוך מלכו מלכו
קולטו ומפקד לפקד היינו מעיר לעיר ואם גולה
לתוך מלכו כגון משכונה לשכונה וכן משמע פ"י
הקונטרס אי נמי גם לבתולה אין זקוק לצאת מן
העיר והא דגולה לעיר אחרת כדי לחלץ כולה
ובתחומה דאי בעירו משכונה לשכונה אם חור
לשכונתה כירגא חוץ לתחום: כל חניד וניבד
קרב בבמה. אפי' מנחות ונדבות קרב בבמה קטנה
כדפריש' ושאיין נידד וניבד אין קרב בבמה קטנה
דאילו צבור אין מקריבין בקטנה וחובות ונדבות
אפי' בגדולה לא קריב בשעת היתר הבמות לר'
מאיר בדכמות מלאת דר' יהודה כדפי' בקונטרס
דמדיקאמר ר' יהודה כל שהעבור ויחיד מקריבין
בו מכלל דשמעיתיה לר' מאיר ורבנן שיש חילוק
והוה חילוקו שאין יחיד מקריב חובת בגלגל אפי' בבמה גדולה דר' מאיר ורבנן דרש
לא תעשו בגלגל ככל אשר אנחנו עושים פה היום חובת ואפי' בבמה גדולה אלא
איש וישיב בעינו ועשה ישרות ודחינו רבנן ר' יהודה כד רבי תניב ישיב אשמועינן
קאי דהא במת יחיד: רבי שמעון אמר אף צבור לא הקריבו בו. פי' בקונטרס רש"י
פליג אבולוה ודכולהו כביא לוי דאין חילוק לצבור בין מדבר לגלגל בבמה גדולה
ורש"י אמר אף צבור עצמן לא הקריבו בגדולה יותר מידד בקטנה אלא פסחים בו
וחובות

זבחים. פרק ארבעה עשר - פרת חטאת דף קיח עמוד א - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזלץ)" רש"י
תוספות

ורבי יודות, דאמר יחד נמי מקריב חובות גדולה אמר לך כי כתיב: הושר דמעט יחיד
מקרבת חובות אבעינו כתיב: **אלא לרבי יודות** **הא כתיב איש**, ואי לא למעט: אף
מבמה גדולה אתא למא לי דכתיב איש נכתוב כל הושר בעינו וכיון דרבינו היינו קטנה
פשטא דאיש הוא דמימעט דהא צבור לא מקריב בה: **להבשרי את** חור, לעבודת במד:

וְכִי יִהְיֶה אָמֵר לָךְ, כִּי כְּתִיב 'תִּשְׁרַ' (בְּעִינֵי)
[אֲבַעֲיִן] הוּא דְכִתְבִּי. אָבֵל בְּכֻמָּה גְדוּלָּה, אָפִילוּ
חֻבּוֹת נִמְי לִקְרֹב. אֵלָּא, הָא כְּתִיב 'אִישׁ' לֹא
לְמִמְרָא, דְּאִישׁ יִשְׂרָאֵל הוּא דְלִקְרֹב, הָא חֻבּוֹת
לֹא לִקְרֹב. כִּי כְּתִיב 'אִישׁ', לְהַשְׁמִיר אֶת הַיָּד. וְ,
מִ'וֹרֶק כְּהֵנָּה אֶת הָרֶם עַל מִזְבֵּחַ ה'", נִגְקָא. מִזֵּי
דְחִימָא, לִיבְעֵי קְדוּשׁ כְּבוֹדוֹת כְּמַעֲקָרָא, קָא מְשַׁמַּע
דְּכַמְמֵי, הִינֵּי תַנָּא קָטָא. אָמֵר רַב, פָּסָא, קְרִבִּי
נִסְכִּים בְּמִדְרָב, אִיפָא בִּינְיִינָה: אָמֵר רַב, רְבִי שְׁמַעוֹן
אֹמֵר וְכו': מָאי מְסַבֵּא דְרִבִּי שְׁמַעוֹן, דְּכִתְבִּי 'נִשְׁעוּשׁ'
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַפֶּסַח בְּגִלְגֹּל, פְּשִׁיטָא. דְּכִתְבִּי קָא
מְשַׁמַּע לָךְ, דְּחֻבּוֹת, קַעֲוִן פֶּסַח הוּא דְקָרֵב. הָא לֹא
קַעֲוִן פֶּסַח, לֹא קָרֵב. וְאוּדָה, מוֹשְׁעֵי לִיָּה לְכַדְרֵי וִיחֵזְקִי,
דְּאִמֵּר רַבִּי יוֹחָנָן מִשּׁוֹם רַבִּי בִּנְיָאֵה, עַרְל מְקַבֵּל הָיָא.
תַּנִּי תַנָּא קַמְהֵי דְרַב אֲדִיר בַּר אֲבָהֵה, אִין בִּין כְּמָה
גְּדוּלָּה לְכַמְּה קִטְוָה, אֵלָּא פֶּסַח חֻבּוֹת תְּקַבְּעוּ לָהֶן
וְכוֹן. (אָמֵר לִיָּה, חֻבּוֹת שְׁקִבְעוּ לָהֶן וְכוֹן, מָנָא
לִיָּה. אָמֵר לִיָּה, אֲסַמְיִיָּה.) אָמֵר לִיָּה, תַּתְרַבֵּי מַתְּנִיתָךְ
חֻבּוֹת חֻבֵּי, דְּאִיפָא עוֹלָת גְּדָה. אִין תַּחְתָּא, (יִידוּ
הוּא חֻבּוֹת דְּקִבְעִי לִיָּה וְכוֹן) כְּהָאֵת גְּדָתָךְ, (יִידוּ
אִיפָא. וְלִקְמָה בְּמַנְחָת חֻבֵּי, דְּהָא אִיפָא כִּיבִיתִין.
קָא סָבֵר, אִין מְנַחָה בְּכֻמָּה: בָּאֹי לִשְׁלִיל וְכו': מָנָא
הֲנִי מִלִּי. אָמֵר רַבִּי חִיָּא בַּר אָבָא אָמֵר רַבִּי יוֹחָנָן,
כְּתוּב אַחֵר אֹמֵר 'וְתִבְחֵאוּ בֵּית ה' שִׁילָה', וְכְתוּב
אַחֵר אֹמֵר 'וַיִּשֶׁשׁ (אֵת) מִשְׁכַּן שִׁילָה, אֹחֵל שֶׁכֶן
בָּאֵם'. וְכִתְבִּי 'וַיִּמָּאם בֶּאֱחֵל יוֹסֵף וַיִּשֶׁשׁ בְּשֶׁכֶת אֶפְרַיִם
לֹא כְּהַר, הָא בִּצְרָה, אֵל הַיְהוָה שֵׁם תַּקְרָה, אֵלָּא
אֲנִינִים מְלַמְּפִין וִירְעוֹת מְלַמְּעִין' וְהִיא הִיָּתָה מְנַחָה:
קְרִישׁ קְרִישִׁים: מָנָא הֲנִי מִלִּי. אָמֵר רַבִּי אֲשֶׁרְעִי,
דְּאִמֵּר קִרָּא 'הַשְׁמַר כִּן פֶּן תַּעֲלֶה עוֹלֹתֶיךָ בְּכָל מְקוֹם
אֲשֶׁר (אֹתָה) תִּרְאֶה'. בְּכָל מְקוֹם אֲשֶׁר תִּרְאֶה, אִי
אֹתָה מַעֲלָה. אָבֵל אֹתָה אוֹכֵל, בְּכָל מְקוֹם שְׂאֵתָה
רוּחָה. אִיפָא, בְּכָל מְקוֹם שְׂאֵתָה רוּחָה, אִי אֹתָה
מַעֲלָה. אָבֵל אֹתָה זוֹכֵת, בְּכָל מְקוֹם שְׂתִיבָתָה. אָמֵר
רַבִּי יֵצְא, אָמֵר קִרָּא 'שֵׁם תַּעֲלֶה' וַיִּשֶׁם תַּעֲשֶׂה'. רַבִּי

נדרה מי א"מא. ליקרב כיוצא בה בקטנה ועל כרחיך
ומן ואי ס"ד כל חובות הקבוע להם זמן קאמור פסחים
אלא פסחים שקרבו בגדולה לא קרבו בקטנה כלל
נחת. דמשפחת לה כאן מנחת נדרה בקטנה ובגדולה
נחת. דעצרת ליכא לאמקשה משום דשלימי בהה קטנה
אדרם: השמר לך. דמשבחו אל המנוחה קאי א"מא:
ולן

(וְקָרָא) וְהָיָה חֶסֶד נֶפֶקֶא: קָדֵם לְעוֹלָם וְלָחַיִּים
 (וְקָרָא) וְהָיָה חֶסֶד נֶפֶקֶא: קָדֵם לְעוֹלָם וְלָחַיִּים
 אֵלֶּה מִדֵּן כִּדֵּן פִּתְחָא אֵלֶּה מוֹעֵד וְאֵין כִּדְבָמָה
 אֵלֶּה אִפְרִי וְהוּא יִדְפִּי: כִּדֵּן דְּרִישִׁי לֵבִי בְּחִתְרוֹת
 כְּתוּבָה: **הַכְּסִיף חֵטֵּא נֶפֶקֶא**: רַבֵּן בְּרַחֲמִי הֵיטֵן
 רַבֵּן קִסְיָא דִּידָא אֵיטֵרֵנּוּ נְגִי חֵטֵּא יִמְרִיא וְיִדְחִיל
 קִרְבֵּי אֵלֶּה עוֹלָת שְׁלֹמִים וְעֹבֹד קִרְבִּי: **וְגַם**
 (חִתּוֹת) דִּידָא מֵאִישׁ נֶפֶקֶא וְהוּא מֵעִשְׂתָּה: קִרְבֵּי
נִסְכִּים מְבִרְכֵּי אִמְרֵי כְּתוּבָה: לְרַבֵּן קִמְיָא לֵא
 קִרְבֵּי נִסְכִּים מְבִרְכֵּי וְעוֹלָה וְשְׁלֹמִים גִּידָא אֵלֶּה
 נִסְכִּים אָן עִמְרִי קִרְבֵּי נִסְכִּים (מְבִרְכֵּי) וְהוּא
 דִּכְתוּב מִשְׁכָּן פִּרְשִׁית חֵטֵּא (מְבִרְכֵּי) וְהוּא
 נִסְכִּים מְבִרְכֵּי שִׁילָה אֵלֶּה אֵלֶּה דִּישֵׁה וְיִשְׁבֵּה
 כִּדְרָמֹן בְּשׁוֹשׁוֹת (עוֹלָה קִרְבֵּי): וְרַבֵּן בְּרַחֲמִי
 לִסְטוּי אֵלֶּה מִדְּרֹתָן מִשְׁתַּדֵּל כִּדֵּן הַשְּׁחֵבֹד
 מְקִרְבִּין בְּאֵלֵּי מוֹעֵד שְׁמִינִרֵּי מְקִרְבִּין בְּגִלְגַּל
 לְמֵה לֵאחֲרֵי לְמִינֵי: אֵלֶּה רַבִּי יִזְרְהֵר נְגִי בְּצִבּוֹד
 חֲתוּדֵיהֶן קִסְרֵה רַבֵּן אִיבִיעִי עוֹלָה לְמִינֵי אָן
 וְכֵן אֵלֶּה קִרְבֵּי לִידֵּל אֵלֶּה עוֹלָה וְשְׁלֹמִים אֵלֶּה
 לִסְטוּי אֲדֹרְבֵּן קִמְיָא אֵלֶּה וְאִמְרִי לֵא כִּדֵּן הַשְּׁחֵבֹד
 עֲרִיבִין הַלְּקִיבִי מְקִרְבִּין בְּגִלְגַּל אֵלֶּה מוֹעֵד
 שְׁמִינִרֵּי: מְקִרְבִּין בְּגִלְגַּל מוֹעֵד שְׁחֵבֹלֵל לִסְטוּי נִסְכִּים
 אֵלֶּה לְמִינֵי קִרְבֵּי מְבִרְכֵּי בְּצִבּוֹד וְלִידֵּן
 בְּגִלְגַּל לִשְׁתֵּי הַבְּמֹת וְלִמְנָן דִּיאֵל חֵטֵּא קִרְבֵּי
 מְבִרְכֵּי אֵלֶּה חֵטֵּא קִרְבֵּי בְּמִתֵּי חֵטֵּא בְּגִלְגַּל
 וְכֵן אֵלֶּה אֵלֶּה אֵלֶּה לְהַשְׁתַּעֲבִי מְקִרְבִּין לִנְכֵּה
 קִסְתָּה דִּיאֵל בְּגִדְלֹה כְּבֵר הִיז קִרְבִּי: **פְּשִׁיטָא**
 דְּבֵרֵי לְמִינֵי: כְּבֵר חֵטֵּא: שְׁנַטְטָא מִבֵּת מִקְבֵּל
 הָאֵהָ וְחִתּוֹת מִסְתַּמָּת: מֵה לְעִיעֵי בְּקִישִׁי וְיִלֵּךְ
 מִכָּתֵב (חִתּוֹת) (חִתּוֹת) חֵטֵּא: חֵטֵּא וְהַסֵּחַ
 בְּגִלְגַּל דְּמִשְׁמֹת שְׁעֵאדוֹר כְּדִלְכּוֹתָ בְּמִילָה
 מִשְׁדֹּר וְרֹבִין עֲרִילִים חֵטֵּא חֵטֵּא (דְּרִיבִים) (שֵׁם)
 אֵלֶּה אֵלֶּה אֲרִיטְרִין בְּיִמּוֹת מִשְׁדֹּרֵי חֵטֵּא שְׁעֵבֵר
 אֵלֶּה חִדְרָן אֵלֶּה מִחֹל מִשּׁוֹשׁ אֲדֹרְחָא
 אֵלֶּה כִּדֵּן חֵטֵּא יִזְרְהֵר וְהוֹלֵחַ וְהַשְׁבֵּחַ וְשִׁמְיָא
 מִתִּים שְׁדוּי חֵטֵּא שְׁדוּי רַבֵּן טַנְיָא מִתִּים חֵטֵּא
 שְׁמֹנִי מִכָּתוּבִים לֵא חֲרִיבִיעִים שְׁבֵר מְבִרְכֵּי
 וְטַנְטָאן בְּהֵם אֵלֶּה קִבְּלוֹ הוּא וְטוֹשֵׁר
 בְּעִלְתוֹן אֵלֶּה שְׁלֹחַ חִלּוֹת מִשְׁמֵלֵהוּ
 חֲרִי לְפִרְשִׁי שְׁלֵשׁ מִיִּם חֵטֵּא אֵלֶּה הוּא הוּא
 רַבִּיעִי חֲמִישִׁי וְשֵׁשׁ וְכֵן אֵלֶּה חֵטֵּא דְּעוֹם אֵלֶּה
 שְׁבֵר חֵטֵּא הוּא אֲרִשְׁתָּה אֲרִישֵׁי שְׁמֵלֵהוּ
 מִיִּם חֵטֵּא הוּא שְׁנִיעֵה עוֹר חֲרִיבִיעִים עוֹר
 וְיִבְמֹת אִינִיֵּה לֵא רַבִּי חֲרִיבִי חֲרִיבִי חֲרִיבִי
 (דָּף עֵשֶׂה) וְהַתְּרִיבֵּי מִחֲרִיבִי: קִרְבֵּי חֲתוּבֵת הַקֶּבֶד
 וְהוּא עוֹן מִן בְּגִדְלֹתָ בְּקִיּוֹלָה: חֵטֵּא עוֹלָת
 וְחִתּוֹת מִשְׁמֵלֵהוּ שְׁבֵר כְּבֵר בְּגִלְגַּל וְחִתּוֹת

הקבוע להם זמן כגון שעירי הדגלים של צבאו לא
מתניחין קמ"ל דלא קרבו לר"ש בגדולה לבד מפסח
דקתינן למה לי הכי הוה ליה למימר אין בין במזג גדול
ושאר דברים שקרבו כאן ובאין אין חילוק בהן אלא ש
ערפת מנחת תבייתן שהיא חובות הקבוע להן זמן
לא דמי להו שאלו קדשי קדשים ואלו קדשים קל

ולו תאנת שילה ולא מצאתי במקרא אבל מצאתי (תעבר) מורחה תאנת שילה
(תדעש טו): תאנת. לשון תאנה ואנה (אביב ב) שהיו מתאחזין ורואין שממש היו זוכרין
אכילת קרשים שהיתה במקום מראית: שאינו שלו. אשת אדוני: בן פרת יוסף. לשון
פרה ורביה מקום אכילת קרשים נתרבה לו עד כדי העין ושילה בחלקו של יוסף היתה
כרתיב (תחלים עז) ומאס באהל יוסף וגו'
אחר וטש משפח שילה כרתיב: ורצון. ע"י רצון
שלא רצה ליוון מנה שאינו שלו: בן השנאים.
שילה קרשי: נאכלין אף בגבולו שאר שבטים
ששנאיה: אסכריא ל"י. דהאי דוגמא לדרב: כי
בנישאת דמעון. משם היו רואין את שילה ולא
היה דבר מפסיק: לא רואה את כולה. לראות
משם את כולה שילה אלא מקצת: חד ברא הוה
ליה לביילול ולא מיתקן: נראה בעיני בן אבי
של אביי כילול שמו. פי: מקרב: שילה וגבול
נחלת בנימין: שילה. על שהיה בנימין
מתאונן עליה: תעלה הוה. כל מקום שהיה
שכינה ואף שילה וטב וגבעון: נשתירו לשילה
מאריב: מאות השמונים מציאת מצרים לבנין
הבית שסיים: שנה חוקם המשכן. דכתיב ויהי
כשנה השנית בחודש הראשון וגו' (שמות מז)
וקאמר כלב. בשעת חילוק שכבא לחבוע חכרון
בן מן שנה וגו' והיא היתה חשה השנה
ותעכבו במדבר שוב שלשים ושמונה שנה
נמצא כלב בן עיז שנים שבעבור ויהיו קאמר
בשעת חילוקהו בן חמש ותשנים שנה הדי שבע
נשתדו לכיבוש: מרשעם כיבשו שכב חילקו.
סכרא בעלמא היא: ואביבית אימא פלמא
אשכח י"ד שנה אחריה (שחוכת העיר. דלא
מיתוקם קרא כרתיב בחוקאקל (גל) בארבע
עשרה שנה אחר אשר הוכתה העיר בראש
השנה שאנאמר בעשור לחודש היה דבר ה' אלי
וגו' ודרשני במסכת שריון (דף יב.) איהא היא
שנה שראש חטת בעשור לחודש היה ואומר ה'
ויבא אליהו וכו' ששנים ויזכר אל לאמר
ידועה וישיבה וכו' אמרת דרשנת כיבוש חילוק
י"ד ודלית להו ממנין ויזכר אל משכחת לה

י'לו תאנת שילה, מקום שכל הרואה אותו, מתאנת
עליו על אכילת קרשים שלו. רבי אבהו אמר,
אמר קרא בן פרת יוסף בן פרת עלי ג'יו, עין
שלא רצתה ליוון וליהנות מדבר שאינו שלו, תוקפה
ותאכל כמלא עיניה. רבי יוסי ברבי חנינא אמר,
רצוני שוכני סנה, עין שלא רצתה ליהנות מדבר
שאינו שלו, תוקפה ותאכל בין השנאים. תנא, 'רואה'
שאמרו, רואה כולו, ולא המפסיק בינו לבניו. אמר
ליה רבי שמעון בן אליקים לרבי אלעזר, אסכריא
לך. כגון כי בנישאת דמעון. אמר רב פפא, בעי
רב פפא, עומד ורואה, יושב ואינו רואה, מאי. בעי
רבי ירמיה, עומד על גבי הנחל, ורואה (יושב)
בתוך הנחל ואינו רואה, מאי. תיקו. כי אהא רב
דימי אמר רבי, בשלישה מקומות שרתה שכניה על
ישראל. בשרה, וגוב וגבעון, ובית עולמים, ובבולן
לא שרתה אלא בחלק בנימין, שאמרו 'חופה עליו
כל היום, כל הפיפות לא יהיו אלא בחלקו של
בנימין. כי אויל אביו, אמרה קמיה דרב יוסף, אמר,
חד ברא הוה ליה לביילול, ולא מיתקן. והכתוב
(וישש אה) משכן שילה, וכתוב 'ומאס באהל יוסף
ושכבש אפרים אל כתר', אמר רב יואל, מאי. יוסף
קשרא ליה. דלמא, שכניה בחלק בנימין, וסנהדרין
גדולה בחלק יוסף. מדמיצניו בבית עולמים, דשכינה
בחלקו של בנימין, וסנהדרין בחלק יהודה. אמר ליה,
הכי השתא. התם, מיקרבין נחלות גבי דרדי. הקא,

מי מקרבין. הקא נמי מקרבין. פדאמר רבי חמא ברבי חנינא, רצועה היתה יוצאת מחלקו
של יהודה, ונכנסת לחלקו של בנימין, ובה היה מופה בניו, ויהיה בנימין הצדיק מוצטער
עליה לבקעה. הקא נמי רצועה היתה יוצאת מחלקו של יוסף לחלקו של בנימין, והיה בנימין הצדיק מוצטער
עליו זה מקדש ראשון, כל היום זה מקדש שני, 'זבין כתיפיו שכן' אלו ימות המשיח. רבי אומר, 'חופה עליו' זה העולם
הזה, כל היום אלו ימות המשיח, 'זבין כתיפיו שכן' זה העולם הקא. תנו רבנן, ימי אהל מועד שפמדרב, ארבעים שנה
הסר אחת. ימי אהל מועד שפגלל, ארבע עשרה, שבע שפכשו ושבע שחלקו. ימי אהל מועד שפבנו דאמרו, ארבעים ושבע.
נשתירו שילה, ששל מאות ושבעים שנה אחת. ימי אהל מועד שפמדרב, ארבעים שנה אחת. מנלן. דאמרו, ר' שמעון
עשה משה את המשכן שנה, חוקם המשכן ושלו משה מרגלים. שפגלל, ארבע עשרה, שבע שפכשו ושבע שחלקו. מנלן.
דאמרו כלב בן ארבעים שנה אנכי בשלוש משה עבר ה' אותי מקדש ברנע לרגל את הארץ ואנכי אלוה דבר פאשר
עם לבבי, וכתוב 'ועתה הנה אנכי היום בן חמש ושמונים שנה' כי עברתי לירדן, בר פסח הוי, בר שבעין ותמני. וקאמר
בן חמש ושמונים שנה, הרי שבע שפכשו ושבע שחלקו. מנלן. איבעית אימא, מדשבע פכשו, שבע נמי חלקו. ואיבעית
אימא, מדלא משפחת לה 'בארבע עשרה שנה אחר אשר הוכתה העיר': אהל מועד שפבנו וגבעון חמישים ושבע, מנא לן.
דכתיב 'והי בתוכיו את ארון האלהים', ותנא, משעת עלי הכהן, חרבה שילה, ובא לנו. כשפמא שמואל דרמתי, דרבה
גוב, ובאו לגבעון, וכתוב 'והי מיום שבת הארון בקרית גרים וירבו הימים ויהיו עשרים שנה ויהיו כל בית ישראל אחרי
ה'. הני עשרים שנה, עשר שנה שפולך שמואל בעצמו, ושנה שפולך שמואל ושאו, ושנים שפולך שאו, ושבע דרדו.

דכרב הבית בשנת ל'ו ליוכל הוזה ליה שנה חובל שנת י"ד שנה אחר שנה שחוכתה
העיר ואי לא לא משכחת לה כיצד יהיה בשמנים שנה ד' מאות שנה וגו' תכן הבית תלי
צא מן מן שהיו במדבר נמצא משכבו לארץ עד שנבנה הבית ארבע מאות וארבעים
הבית עמד ד' מאות ועשר הרי ח' מאות וחמשים הרי י"ז ויכלת שלמים צא מן י"ד
שכבשו ושחלקו שלא מני ויכלת נמצא בית
חרב קודם השלמת חובל י"ד שנה הבית תלי
בחדאי בשרבין (שם) י"ז ויכלת מני ישראל
שמנסבס לארץ עד שינאו ואי תוכל לומר
שמנסבס מני שאם אחר אומר כן נמצא בית
חרב בתחילת חובל ואי אתה מוצא י"ד שנה
אחרי אשר הוכתה העיר אלא צא מן שבע
שכבשו ושבע שחלקו ותאח מוצא ארבע עשרה
שנה אחר שחוכתה העיר. חרב גוב. ע"י שאל
בקרת 'עירם'. שם נטתו לסוף ד' חדשים
שעמד בשרה שלמים שאמר שמואל א' ה'
ותבדד י' ה' אל האשדודים ותחורדו בעגלה
חדשה ותנודו שם ועשה שם עשרים שנה עד
שחיבאו וד' משם בשנה ראשונה שנעשה מלך
על כל ישראל שהיא שנה שמינית למלכו
יחד ל' חסנין עשרה דשמואל עצמו. שהיה
שופט לבדו משמט עלי עד שמלך שאל
במסכת מנחה (דף יט טו.) ה' ג' לא עשר שנה
שמלך שמואל לעצמו אדאות שנה ששאלו
לדם מלך היה שנה עשירית שמואל דרמתי
ושנה אחת מלכו שמואל ושאל יחד שהיה
שאל חלק אחר עצת שמואל עד ססרה
במעשה אג וסר שמואל מעליו כרתיב
(שמואל א טו) ולא יסף שמואל לראות את
שאל וגו' ומלך שוב שאל שני שנים חן
שכתב במקרא (שם יג) ושתי שנים מלך על
ישראל דלא חשיב אותם דמלך שמואל בהדיא
הדיני דאמרינן במסכת תענית (דף ה) מי גרם
לשאל שיש בגביה שני שנים ומנחה פלחלו
של שמואל ברמחא דרבינא שנה ראשונה סרה
וגוררה עליו מיתה אלא שעמדא את תפלת
שמואל ושבע שמואל דוד בחברין על יהודה
ולכשמהלכוהו כל ישראל עליהם הביא את
הארון מקרית יריש עד דוד וירש
דכתיב

דכתיב 'תאנת שילה'. כתנאי, 'חופה
עליו' זה מקדש ראשון, זה מקדש שני, 'זבין כתיפיו שכן' אלו ימות המשיח. רבי אומר, 'חופה עליו' זה העולם
הזה, כל היום אלו ימות המשיח, 'זבין כתיפיו שכן' זה העולם הקא. תנו רבנן, ימי אהל מועד שפמדרב, ארבעים שנה
הסר אחת. ימי אהל מועד שפגלל, ארבע עשרה, שבע שפכשו ושבע שחלקו. ימי אהל מועד שפבנו דאמרו, ארבעים ושבע.
נשתירו שילה, ששל מאות ושבעים שנה אחת. ימי אהל מועד שפמדרב, ארבעים שנה אחת. מנלן. דאמרו, ר' שמעון
עשה משה את המשכן שנה, חוקם המשכן ושלו משה מרגלים. שפגלל, ארבע עשרה, שבע שפכשו ושבע שחלקו. מנלן.
דאמרו כלב בן ארבעים שנה אנכי בשלוש משה עבר ה' אותי מקדש ברנע לרגל את הארץ ואנכי אלוה דבר פאשר
עם לבבי, וכתוב 'ועתה הנה אנכי היום בן חמש ושמונים שנה' כי עברתי לירדן, בר פסח הוי, בר שבעין ותמני. וקאמר
בן חמש ושמונים שנה, הרי שבע שפכשו ושבע שחלקו. מנלן. איבעית אימא, מדשבע פכשו, שבע נמי חלקו. ואיבעית
אימא, מדלא משפחת לה 'בארבע עשרה שנה אחר אשר הוכתה העיר': אהל מועד שפבנו וגבעון חמישים ושבע, מנא לן.
דכתיב 'והי בתוכיו את ארון האלהים', ותנא, משעת עלי הכהן, חרבה שילה, ובא לנו. כשפמא שמואל דרמתי, דרבה
גוב, ובאו לגבעון, וכתוב 'והי מיום שבת הארון בקרית גרים וירבו הימים ויהיו עשרים שנה ויהיו כל בית ישראל אחרי
ה'. הני עשרים שנה, עשר שנה שפולך שמואל בעצמו, ושנה שפולך שמואל ושאו, ושנים שפולך שאו, ושבע דרדו.

גמרא הוון בעיי מימר: בשלא פירש, הא בתוך ביתו פירש. אמרין: אפילו בתוך ביתו לא פירש, לפה? בהמה אין עליה הלכות סתומות בתחילה.

רבי יוסי בי רבי בון בשם רב: מובלו ברוטב, מה טעמא? ונתן על האש – אף הובח יהא באש.

תני: הכל משלחין תחת הדוד, חוץ מן הטמא שבגבולין, הטמא שבמקדש – תחת הדוד של אשם מביא; דברי רבי מאיר. רבי יודה אומר: הטמא – כך וכך מביא, הטמא – כך וכך אינו מביא, וחקמים אומרים: הטמא שבמקדש וטהור שבגבולין – אינו מביא, אין לה משלח תחת הדוד אלא חמולת בטהרה.

פתח אוהל מועד (במדבר ו), רבנן אמרין: עד שיהא ראוי וסמוך. ורבי מאיר אומר: ראוי אף על פי שאינו סמוך, סמוך אף על פי שאינו ראוי.

[דף ל"א ע"א]

הלכה ט' מתני' היה מבשל את השלמים, או שולקן. ובהן נטל את הנזרע בשלה מן האיל, וחלה מצה אחת מן הפל, ורקיק מצה אחד. ונתן על כפי הנזיר, ומניפו, ואחר כך הותר הנזיר לשנות בין וליטמא למתים. רבי שמעון אומר: בין שזרק עליו אחד מן הדמים – הותר הנזיר לשנות בין ולהיטמא למתים.

גמרא מתניתא אמרה: השלוק קרוי מבושל, דתנינן, היה מבשל השלמים או שולקן. וקרייהא אמרה: שהצלי קרוי מבושל, דכתיב (דברי הימים ב לה) ויבשלו הפסח באש. אין תימר שלא כהלכה! רבי יונה בוצרייה אומר: כמשפט.

ומתניתא אמרה: שהשלוק קרוי מבושל, והא תנינן: הנזיר מן המבושל – מותר בצלי ובשלוק! אמר רבי יוחנן: הלכו בנדרים אחר לשון בני אדם. אמר רבי יאשיה: הלכו בנדרים אחר לשון תורה.

מה נפיק מביניהון? אומר: קונם וין שאיני טועם בהג; על דעתיה דרבי יוחנן – אסור ביום טוב האחרון. על דעתיה דרבי יאשיה – מותר. אוק רבי אושעיא מודה שהוא אסור, לא אומר רבי יאשיה אלא לחומרין.

רבי חייה בר בא אומר: רבי יוחנן אכל חליטא ואמר: לא טעמית מזון בהדין יומא. והתנן: הנזיר מן המזון – מותר במים ובמלח! פתר לה ברבי יאשיה, דאמר: הילכו בנדרים אחר לשון התורה.

מניין שכל הדברים קרויין מוון? אומר רבי אחא בר עזרא: (בראשית מו) ועשר אתנת נשאת בר ולחם ומוון וגו'. מוה תלמוד לומר ומוון? אלא מיכן, שכל הדברים קרויין מוון.

כתיב (במדבר ו) ולקח הכהן את הזרע בשלה מן האיל. אי בשלה, יכול בפני עצמה? תלמוד לומר, מן האיל. הא ביצד? חותכה, עד שהוא מניח בה בשעורה.

ולא הקודש בולע מן החול, ולא החול בולע מן הקודש?

הילפיי שאל לרבי יוחנן ולרבי שמעון בן לקיש: טבל, מהו שיוסר ביותר ממאמנים? אומר ליה: אין טבל ביותר ממאמנים. והא תנינן: כל המחמין והמטבל והמדמע, אין תימר: ולמאה ולמאמנים, אפילו לא הימין! אפילו לא טיבל!

אלא, בענבים

[דף ל"א ע"ב]

אנן קיימין. רבי יוסי בשם רבי יוחנן: בשלא צימיקו, אבל אם צימיקו – יש טבל ביותר ממאמנים. רבי חייא בשם רבי יוחנן: בשלא בישלו, אבל אם בישלו – יש טבל ביותר ממאמנים.

רבי יסא ורבי יהושע בן לוי בשם בר פדיוה: כל נותני טעמים – אחד ממאה. רבי חייא בשם רבי יהושע בן לוי בשם בר פדיוה: כל נותני טעמים – אחד מששים.

אמר רבי שמואל בר רב יצחק לרבי חייא בר אבא: הא רבי יסא פליג עלך! והא מתניתא פליגא על תריכון: כל המחמין מטבל מדמע, אין תימר: למאה ממאמנים, אפילו לא הימין, אפילו לא טיבל! אלא, ביותר אנן קיימין! אמר רבי ירמיה: תיפתר: בשר בשר. אמר רבי יוסי: הוא בשר בבשר, הוא שאר כל האיסורין, רבי אבהו בשם רבי יוחנן: ולאפור, משערין אותו בילו בצל בילו קפלוט.

מאי בדון? אהן אמר: נותני טעמים אחד ממאה, ואהן אמר: נותני טעמים אחד מששים? ושניהן למידין מאיל גזיר, מאן דאמר: נותני טעמים אחד ממאה – את עושה את הזרע אחד ממאה לאיל, ומאן דאמר: נותני טעמים אחד מששים – את עושה את הזרע אחד מששים לאיל. מאן דאמר: נותני טעמים אחד ממאה – את מוציא את הזרע [מן] העצמות. ומאן דאמר: נותני טעמים אחד מששים – אין את מוציא את הזרע מן העצמות.

ובשם שאת מוציא את העצמות מן הזרוע, כך את מוציא מן האילו לית יכיל, דתני: אין טינופת של תרומה מצטרפת עם התרומה לאסור את החולין, אבל טינופת של חולין מצטרפת עם החולין להעלות את התרומה.

רב ביבי בעי: טינופת של תרומה מהו שתצטרף עם החולין להעלות את התרומה? מן מה דאמר רב הונא: קליפין איסור מצטרפין להתיר, תדא אמרה: טינופת של תרומה מצטרפת עם החולין להעלות את התרומה.

תני רבי הונא: כל מה שאסרתי לך במקום אחר – התירתי לך כאן. לפי שבכל מקום, מאה – אסור, מאה ועוד – מותר, וכא, אפילו מאה – מותר.

רב אמר: תנופה – מעקבת בגזיר. והתני: תורת הגזיר, בין שיש לו כנפים בין שאין לו כנפים. דאמר רב: בגזיר שיש לו. ותני: הן: הראוי לתנופה – תנופה מעקבת בו, שאין ראוי לתנופה – אין תנופה מעקבת בו.

שמואל אמר:

[דף ל"ב ע"א]

שיער מעקבת בגזיר, בתנופות וכבהונות של מצורע. והתני (ויקרא יד, ב) תורת המצורע – בין שיש לו כבהונות, בין שאין לו כבהונות! פתר לה ברבי אליעזר דאמר: נותן על מקומו.

הלכה י' מתני' גילח על זבה, ונמצא פסול – תגלחתו וזבחו לא עלו. גילח על החטאת שלא לשמה, ואחר כך הביא קרבנותיו לשמה – תגלחתו פסולה וזבחו לא עלו לו. גילח על העולה ועל השלמים שלא לשמן, ואחר כך הביא קרבנותיו לשמן – תגלחתו פסולה וזבחו לא עלו לו. רבי שמעון אומר: אותו הזבח לא עלה לו, ושאר כל הזבחים עלו לו. ואם גילח על שלשתן ונמצא אחד מהן כשר – תגלחתו כשרה, ויביא שאר הזבחים.

גמרא עלת לו ולתגלחתו. אין תימר: לא עלת לו ולתגלחתו, אפילו זבחו לא עלו לו.

רבי יוחנן בעי: מהו על שלמי חגיגה לגלח ברבי שמעון? ולא מתניתא היא? רבי שמעון אומר: אותו הזבח לא עלה לו, ושאר כל הזבחים עלו לו, ואפילו שחטן לא בשלמי נדבה הן? תדא אמרה: שהוא מוגלח על שלמי נדבה, ברבי שמעון.

רבי יוסי בר אבון אמר: רב אדא בר אחא ורבי יוחנן, רב אדא בר אחא – צריקא ליה, ורבי יוחנן – פשיטא ליה.

הלכה י"א מתני' מי שזנרק עליו אחד מן הדמים, וניטמא – רבי אליעזר אומר: סתם את הכל. וחכמים אומרים: וביא שאר קרבנותיו ויטהר. אמרו לו: מעשה במרים התדמורית שזנרק עליה אחד מן הדמים, ובאו ואמרו לה על בתה שהיתה מסופגת, והלכה ומצאתה שמתה, ואמרו חכמים: תביא שאר קרבנות ויטהר.

גמרא מחלפא שיטתיה דרבי אליעזר. תמן הוא אומר: לא סתם אלא ל'. וכן הוא אומר אבן. רבי יוחנן אומר: סתם כל קרבנותיו.

פשיטא דא, בלא ניטמא – כשר. לא בדא, כשר ואחר כך ניטמא? אומר רבי חיננא:

[דף ל"ב ע"ב]

ולא רבי אליעזר היא? ורבי אליעזר שמותי הוא, דתני, נזיר ומירט, בית שמאי אומרים: צריך להעביר תער על ראשו. בית הלל אומרים: אין צריך להעביר תער על ראשו.

בן היא מתניתא: יטהר ויביא שאר קרבנו. בן היא מתניתא: תטהר ותביא שאר קרבנה.

הדרן עלף שלשה מינין אסורין

פרק שביעי

הלכה א' מתני' כהן גדול ונזיר אינן מיטמאין בקרביהון. היו מהלכין בדרך ומצאו מת מצוה – רבי אליעזר אומר: יטמא כהן גדול, ואל יטמא נזיר. וחכמים אומרים: יטמא נזיר, ואל יטמא כהן גדול. אמר להן רבי אליעזר: יטמא כהן, שאינו מביא קרבן על טומאתו, ואל יטמא נזיר שמביא קרבן על טומאתו! אמרו לו: יטמא נזיר, שקדושתו קדושת שעה, ואל יטמא כהן, שקדושתו קדושת עולם.

גמרא בתיב (ויקרא כא) ועל כל נפש מת לא יבוא. מה אגן קיימין? אם לאסרו על הרחוקים, הרי הוא בכלל כהן הדייט. אלא, אם אינו עניין לרחוקים, תניחיה עניין לקרובים. בתיב ועל כל נפשות, ואת אמר אבן? אומר רבי חייא בר גמדיא: מידן, איסור אחר איסור בותרה? אלא להתיר מת מצוה.

אית דבְּעֵי נִישְׁמַעִינָה מִן הָדָא: (שם) לֹא יִטְמֵא בְּעַל בְּעַמּוֹ – בְּעַמּוֹ אֵינוֹ מִיִּטְמֵא, מִיִּטְמֵא הוּא לְמַת מַצּוּה.

אֵית דְּבְּעֵי מִישְׁמַעִינָה מִן הָכָא: לְהַחֲלוֹ

[דף ל"ג ע"א]

לְהַחֲלוֹ – אֵינוֹ מִיִּטְמֵא. אֲבָל מִיִּטְמֵא הוּא עַל מַת מַצּוּה.

אֵית דְּבְּעֵי מִישְׁמַעִינָה מִן הָדָא: (דְּבָרִים כא) כִּי קָלַת אֱלֹהִים תִּלּוֹי, אֵת שֶׁהוּא מוֹזְהָר עַל קָלַת הַשֵּׁם – מוֹזְהָר הוּא עַל מַת מַצּוּה, וְשֶׁאֵינוֹ מוֹזְהָר עַל קָלַת הַשֵּׁם – אֵינוֹ מוֹזְהָר עַל מַת מַצּוּה. הַתִּיבּוֹן הָרִי עֲבוּרָם! אֵילוֹ שְׁמִיתָתָן בְּתִלְיָה, יֵצֵא זֶה שְׁמִיתָתוֹ בְּסִיף.

קְבוֹר – מַצּוֹת עֲשֵׂה. מַנִּיין אֵת מְרַבָּה סִיף שֶׁנֶּהְרַג בּוֹ? עַיִן שֶׁנֶּתְלָה בּוֹ? סוּדֵר שֶׁנֶּחֱנַק בּוֹ? מַה תִּלְמוּד לֹמֵר תִּקְבְּרֵנוּ, יָכוֹל יִקְבְּרוּ עַצְמוֹ, תִּלְמוּד לֹמֵר (שם) כִּי קְבוֹר תִּקְבְּרֵנוּ – קְבוֹרָה לֹא וּלְעֵצוֹ וּלְאֲבָנּוֹ, הֵא פִיּוּצָה? מַעֲמִיק שְׁלֵשָׁה כְּדִי שְׁלֵא תַעֲלֵם הַמַּחֲרִישָׁה.

תִּקְבְּרֵנוּ – כּוּלּוֹ וְלֹא מִקְצָתוֹ. תִּקְבְּרֵנוּ – מִיָּכֵן שְׂאֵם שִׁיר מִמֶּנּוּ – לֹא עֲשֵׂה כְּלוּם, שֶׁנֶּאֱמַר: כִּי קְבוֹר תִּקְבְּרֵנוּ. מִיָּכֵן, שֶׁאֵינוֹ נַעֲשֶׂה מַת מַצּוּה – עַד שִׁיְהֵא רֹאשׁוֹ וְרוּבּוֹ.

תִּנִּי רַבִּי יוֹסֵא קוּמִי רַבִּי יוֹחָנָן: בְּשֵׁם שְׂאֲדָם מִיִּטְמֵא לְמַת מַצּוּה – כִּד אָדָם מִיִּטְמֵא עַל אֲבֵר מַת מַצּוּה. אֲמַר לִיהִי רַבִּי יוֹחָנָן: וַיֵּשׁ בֶּן זֶה? רַבִּי יַעֲקֹב בַּר אֲחָא בְּשֵׁם רַבִּי זְעִירָא: בְּחֹזֵר תִּיפְתֵּר.

תִּנִּי, רַבִּי יוֹסֵי אֲמַר: אֵין אָדָם מִיִּטְמֵא עַל אֲבֵר מִן הַחַי מֵאֲבִיו, אֲבָל אָדָם מִיִּטְמֵא עַל עֶצֶם בְּשִׁעוּרָה מֵאֲבִיו. רַבִּי יוֹדָה אֲמַר: בְּשֵׁם שְׂאֲדָם מִיִּטְמֵא עַל עֶצֶם בְּשִׁעוּרָה מֵאֲבִיו, כִּד מִיִּטְמֵא עַל אֲבֵר מִן הַחַי מֵאֲבִיו.

מַעֲשֵׂה בְיוֹסִי בֶן פַּכְסָם, שֶׁעֲלָת עַל רִגְלוֹ נוֹמִי, וְנִכְנָם הָרֹפֵא לְחוֹתְכָה. אֲמַר לוֹ: בְּשִׁתְּנִיחַ בּוֹ כְּחוֹט הַשְּׁעָרָה, הוֹדִיעֵנִי. חֲתָכָה, וְהִנֵּחַ בָּהּ כְּחוֹט הַשְּׁעָרָה, וְהוֹדִיעֵנִי. קָרָא לְנַחוּנְיָה בֶּנּוּ, אֲמַר לוֹ: נַחוּנְיָה בְּנִי, עַד כָּאֵן הִיטֵיחַ חַיִּב לִיטְפֹל בִּי, מִיָּכֵן וְאֵילָף צֵא, שֶׁאֵין אָדָם מִיִּטְמֵא עַל אֲבֵר מִן הַחַי מֵאֲבִיו. וְכָשָׁבֵא דְבַר אֲצֵל חֲכָמִים, אֲמָרוּ: עַל זֶה נֶאֱמַר: (קֹהֶלֶת ז) יֵשׁ צִדִּיק אֲבֵד בְּצִדְקוֹ – הַצִּדִּיק אֲבֵד וְצִדְקוֹ עִמּוֹ.

אֵי זֶהוּ מַת מַצּוּה? כֹּל שֶׁהוּא צוּחַ וְאֵין בְּנֵי הָעִיר בָּאִים. בָּא בְנֵי הָעִיר – הָרִי זֶה מוֹשֵׁד אֵת יְדוֹ. עַד הֵיכָן? עַד כְּדִי נוֹשְׂאֵי הַמִּטָּה וְהַלּוּפִיָּה וְהַלּוּפִי חִלּוּפִיָּה. בְּשֶׁאֵין צָרִיכִין לוֹ, אֲבָל אִם הָיוּ צָרִיכִין לוֹ

– לא בדא. בשאינן מפירין אותה, אבל אם היו מפירין אותה – לא בדא. בשאינן כבודו, אבל אם היה כבודו אכן – לא בדא. והנשיא כבודו לכן.

ומהו שיטמא בהו לכובוד

[דף ל"ג ע"ב]

הנשיא? בד דמך רבי יודן נשייא, אכריו רבי ינאי ואמר: אין כהונה היום!

בד דמך רבי יודן נשייא בר בריה דרבי יודן נשייא, דחף רבי חזיה לרבי ועירא בר בא בכנישתא דגופנא דציפורין, ומקאביה.

בד דמכת יהודיניי אחתיה דרבי יודן נשייא, שלח רבי חנינא בתר רבי מנא וְלֹא סִלַק. אָמַר לִיה: אִם בְּחִיתָן אִין מִיטְמִין לָהּ, לֹא כָּל שָׂכֵן בְּמִיתָתָן אָמַר רַבִּי נָסֵא: בְּמִיתָתָן עָשׂוּ אוֹתָן כְּמַת מוֹצָה.

מהו שיטמא לכובוד רבו? רבי ינאי ועירא, דמך חמוי, הוא תורה חמוי, הוא תורה רביה! שאל לרבי יוסי, ואמר ליה. שמע רבי חמא ואמר: ויטמאו לו תלמידיו!

[רבי יוסי], ויטמאו לו תלמידיו, ואכלו בשר ושתו יין. אמר לון רבי מנא: חדא מן תרתי לא פלטה לכון, אם אכלים אתם, למה אכלתם בשר ושתיתם יין? ואם אין אתם אכלים, למה נטמאתם?

מהו שיטמא אדם לתלמוד תורה? רבי יוסי תורה יתיב ומתני, ועאל מיתא. מן דיתב ליה, לא אמר כלום. ומן דנפק ליה, לא אמר ליה ולא כלום. רבי ניהומי בריה דרבי חזיה בר אבא אמר: אבא, לא תורה עביר תחות כיפתא דקיסרין, ורבי אמי עבר.

רבי חזקיה, רבי בון, ורבי יעקב בר אחא, הוון מטיילין בפלמתיא דקיסרין. הגיעו לפיפה, ופירש רבי בון. הגיעו למקום טהרה, וחזר אצלן. אמר לון: במה הויתון עסקין? אמר רבי חזקיה לרבי יעקב בר אחא: לא תימא ליה כלום! אין דפריש ליה דבאש שמיטמא אדם לתלמוד תורה – לא ידעין, ואי משום דתורה סייסן – לא ידעין.

תני: מיטמא הוא בהו ויוצא לחוץ לארץ לדיני ממונות, ודיני נפשות, ולקידוש החדש, ולעיבור השנה, ולחציל שדה מן העכו"ם, וללמוד תורה, ולשאת אשה. רבי יודה אומר: אם יש לו מאין ללמוד – אל יטמא. רבי יוסי אומר: אפילו יש לו מאין ללמוד – יטמא. שלא מהכל אדם זוכה ללמוד.

אמרו עליו על רבי יוסף ביהן, שהיה יוצא אחר רבו (ומיטמא אחר רבו) לצידון. אבל אמרו: לא יצא ביהן לחוץ לארץ, אלא אם כן הבטיחו לו אשה.

מהו שיטמא ביהן (גדול) לנשיאות בפנים? גבילה אחוי דרבי בא בר ביהן אמר קומי רבי יוסה בשם רבי אחא: מיטמא הוא ביהן לנשיאות בפנים. שמע רבי אחא ואמר: אנא לא אמרית ליה כלום.

חזר ובר: או דילמא לא שמע מיני אלא בני דמר רבי יודה בר פזי בשם רבי אלעזר: כל ביהן שעומד בבגנות ואינו נושא את פפיו – עובר בעשה, וסבר מימר שמצות עשה דוחה למצות לא תעשה,

[דף ל"ד ע"א]

אנא לא אמרי ליה, איתנוגיה ואנא מלקי ליה.

רבי אבהו תוה יתיב מתני בכנישתא מדרתא דקיסרין, ותוה תפון מיתא. הגיעה עונת נשיאות בפנים, לא שאלון ליה. ענתא דמיקלא אתא, ושאלון ליה. אמר לון: על נשיאות בפנים לא שאלתון יתי, ועל מיקלא שאלתון יתי? כד שמעין בן, תוה כל חד וחד מינהון שמט גרמיה, וערק.

אמר רבי ינאי: מיטמא ביהן לראות המלך. כד סלק דוקליגוס מלכא להבא, תמוז לרבי חייה מיפסע על קיברייא דצור, בגין מיהמיניה.

רבי חזקיה, רבי ירמיה, ורבי חייה בשם רבי יוחנן: מצוה לראות גדולי מלכות, לכשתבוא מלכות בית דוד, יהא יודע להפריש בין מלכות למלכות.

מהו שיטמא לכבוד אביו ואמו? רבי יסא שמע דאתת אימיה לבוצרה. אתא ושאל לרבי יוחנן, מהו לצאת? אמר ליה: מפני סכנת דרכים – צא. ואם בשביל כבוד אמו, איני יודע. אמר רב שמואל בר רב זצוק: עוד היא צריכה לרבי יוחנן.

אמר עלוי, ואמר: גמרת לצאת, תבוא בשלום! שמע רבי לעזר ואמר: איני רשות גדולה מואת .

מהו שיטמא אדם לכבוד הרבים? תני: היו שני דרכים מתאימות, אחת רחוקה וטהורה, ואחת קרובה וטמאה, אם היו הרבים הולכים ברחוקה – הולך עמהן. ואם לאו – הולך בקרובה מפני כבוד הרבים. עד כדון בטומאה שהוא מוכריה, ואפילו בטומאה שהוא מדבר תורה? מן מה דאמר רבי זעירא: גדול כבוד התורה שדוחה למצוה בלא תעשה שעה אחת. הוה אמרה: ואפילו בטומאה שהיה מדבר תורה.

רבי יונה, רבי יוסי גליליא, בשם רבי יוסי בן חנינה: אין שואלין הלכות לפני מיטתו של מת. והא רבי יוחנן שאל לרבי ינאי קומי ערסיה דרבי שמעון בן יוצדק: הקדיש עולתו לבדק הבית, והוא מגיב ליה! אמר: בד תהו מסקין ליה לסידרא .

והא רבי ירמיה שאל לרבי זעירא קומי ערסיה דרבי שמעון ודרבי שמואל בר רב יצחק, והוא מגיב ליה! אמר: בד תהו רחיק – תהו מגיב ליה, בד תהו קריב – לא תהו מגיב ליה.

תני: הכתפים – אסורים בנעילת הסנדל, שמוא ופסק סנדלו של אחד מהן, ונמצא מתעכב מן המצוה.

רבי זעירא שרע בדיבוריה, אתון בעיי מיוקפונייה, ואשכחונייה איעני. אמרו ליה: מהו אבן? אמר לון: להן דתנינן (קהלת ז) והחי יתן אל לבו .

המוצא מת מצוה – תרי זה מיטפל בו וקוברו במקומו. אימתי? בזמן שמוצא חיון לתחום, אבל אם מוצא בתוך התחום – תרי זה מביאו במקום הקברות וקוברו.

אמר רבי עקיבה: כך היתה תחילת תשמישי לפני חכמים . פעם אחת הייתי מזהלך בדרך, ומצאתי מת מצוה, וניטפלתי בו בארבעת מיל עד שהבאתיו למקום הקברות וקברתי. וכשבאתי אצל רבי אליעזר ואצל רבי יהושע, אמרתי להם את הדבר. אמרו לי: על כל פסיעה ופסיעה שהיית פוסע, מעליו עליך

[דף ל"ד ע"ב]

כאילו שפכת דמים! אמרתי: אם בשעה שנתפונתי לזכות – נתחייבתי, בשעה שלא נתפונתי לזכות – על אחת כמה וכמה! באותה שעה לא זזתי מלשמש חכמים.

הוא היה אומר: דלא שימש חכימא – קטלא חייב.

מת מצוה – קנה מקומו ארבע אמות, אפילו שדה מלא בורכמין, שעל מנת בן הנחיל יהושע לישראל את הארץ. אימתי? בזמן שמוצא בשדה. אבל אם מוצא בדרך, קברו או לימין הדרך או לשמאל הדרך.

שדה בור ושדה ניר – קברו בשדה בור. שדה ניר ושדה זרע – קברין אותו בשדה ניר. שדה כרם ושדה זרע – קברו בשדה זרע. שדה כרם ושדה אילן; אית תניי תני: קברו בשדה כרם, אית תניי

תני: קוברו בשדה אילן. מאן דאמר: קוברו בשדה כרם, אבל בשדה אילן לא – מפני אהל טומאה.
מאן דאמר: בשדה אילן, אבל בשדה כרם לא – מפני הקשר בצירה .

החליף: רבי אימי בשם רבי שמעון בן לקיש: עובר משום (דברים כא) לא תטמא את אדמתך.

היו שתיקה בור, שתיקה ניר, שתיקה זרע – קוברו באיזה שירצה.

בהן ולוי – יטמא לוי. לוי וישראל – יטמא וישראל. ולא הוא לוי הוא וישראל? אמר רבי אבין: בשעת דוכן שנינו.

מודין חכמים לרבי אליעזר, בבהן גדול ונזיר – שיטמא נזיר ואל יטמא בהן גדול. ומודה רבי אליעזר
לחכמים בבהן גדול ונזיר – שיטמא נזיר ואל יטמא בהן גדול.

הגע עצמך, שהקדישו אביו מרחם? זו תורה, וזו אינו תורה.

רבי חונא בשם רב יוסף: אתיא דרבי אליעזר בבית שמאי, בבית שמאי אומרים: תדיר ומקודש –
(תדיר) מקודש קודם, בן רבי אליעזר אומר: תדיר ומקודש – (תדיר) מקודש קודם.

נזיר שלשים ונזיר מאה – יטמא נזיר שלשים. נזיר מאה ונזיר עולם – יטמא נזיר מאה.

נזיר עולם ונזיר נזירות ; אית תנאי תנאי: יטמא נזיר עולם, ואית תנאי תנאי: יטמא נזיר נזירות. מאן
דאמר: יטמא נזיר עולם, הא נזיר נזירות לא – מפני שתגלחתו מרובה. מאן דאמר: יטמא נזיר
נזירות, ונזיר עולם לא – מפני שקרבנותיו מרובין.

החליף: ויבא פהדא דאמר רבי אימי בשם רבי שמעון בן לקיש: עובר משום לא תטמא את אדמתך,
וכא כן.

הלכה ב' מתני' על אלו הטמאות הנזיר מגלח: על המות, ועל פזית מן המות, ועל פזית נצל, ועל מלא
תרוד רקב,

[דף ל"ה ע"א]

ועל השוורה, ועל הגולגולת, ועל אבר מן המות, ועל אבר מן החי שיש עליהם בשר פראוי, ועל חצי
קב עצמות, ועל חצי לוג דם; על מנגעו, ועל מישאן, ועל אהילן. ועל עצם בשעורה, ועל מנגעו ועל מישאן

(ועל אהילו). על אילו – הגזיר מנללה, ומזה בשלישי ובשביעי, וסותר את הקודמים, ואינו מתחיל למנות עד שיטטר ויביא את קרבנותיו.

גמרא חד סב שאל מרבי יוחנן: פזית מן חמות מטמא, פולז לא כל שבין? אמר לו: להביא את הנפל שאין בו פזית. חזר ושאל: אבר מן חמות מטמא, לא כל שבין פולז? אמר לו: להביא את הנפל שלא קרשו איבריו. אמר רבי יוסי: חכים הוא ההן סבא? דלא חכים מישאיל, מכיון דשאל לקדמיתא, לא הוה צריך מישאל תינאיתא. ואי בעי מישאל תרתיאון, שאל תינאיתא וחזר מישאל קדמיתא. תלמידיו דרבי יוסי בן חלפתא שאלון תינאיתא ולא שאלון קדמיתא, דהא פשיטא לון, מכיון שאין בו פזית, דבר בריא הוא שלא קרשו איבריו!

אמר רבי מנא לרבי חזקיה: נהיר את דהוה רבי יעקב בר אחא קאים הכא. ואף תרתין שאילתא דהן סבא באהילות להדא מילה, לא שהגזיר מנלח עליהן. ועוד, מן הדא דאמר רבי יוחנן: היית סבור שאין הנפלים תורה, ממה שהוא מושיב את אימן ימי מורה, הדא אמרה: שהנפלים תורה.

תני, רבי שמעון בן יוחי אומר: מפני מה אמרו: השרץ מטמא בכעדשה? מפני שהשרץ תחילת ברייתו בכעדשה. רבי יודן בעי: חמות וטמא פחות מבזית! דאמר רבי יוחנן: להביא את הנפל שאין בו פזית ונבילה מטמא באפון! דאמר רבי חנינה: אני ראיתי עגל באפון בשפיר! מאי בדון, מדרשות אמיןא, דרוש וקבל שבר.

איהו נצל? בשר חמות שנתוק. והמוהל שקרש, הא עוהו מהו לא? לא בן אמר רבי חנינה בשם רבי חלב: חמות שהתיכו – הרי זה טמא. חתכו והתיכו – הרי זה טהור. רבי יודן ורבי יוסי, חד אמר: להוציא מי בשר שבו. והרבה אמר: שאם

[דף ל"ה ע"ב]

יקרש ויהא בו פזית – יהא מטמא מהו.

תנינן, רבי יוסי אומר: בשר חמות שיבש, ואינו יכול להשרות ולהזרז פזות שהיה – טהור. מאי טעמא דרבי יוסי? ולא מן הנבילה למד, (מן הנבילה) מה נבילה אם יבשה – טהורה, אף חמות אם יבש – יהא טהור. רבי אמי בעי: אי מה הנבילה אם נפרחת – טהורה, אף חמות אם נפרח – יהא טהור! מעתה, אין נצל ברבי יוסי. ואשכח תני בשם רבי יוסי: יש נצל!

חבריא בעון קומי רבי יוסי: אי מה הנבילה אין לה רקב, אף תמות אין לו רקב! אמר לון: לא למד תמות מן הנבילה לעצמות אלא לבשר, אין רקב לבשר, יש רקב לעצמות, כהדא דתני בר קפרא: (משלי יד) ורקב עצמות קנאה.

רבי יצאי אמר: (במדבר יט) או בקבר, אפילו נגע בקבר אדם הראשון. חבריא אמרין: מקרם קרייא, או בקבר – או ברקב הוא. תני, בר קפרא אומר: או בקבר – או ברקב.

אמר רבי יודה בן פזי: מלא תרווד אחד נמל הקדוש ברוך הוא ממקום המזבח, וברא בו אדם הראשון. אמר: הלואי ייברא ממקום המזבח ותהא לו עמידה, הלא הוא דכתיב (בראשית ב) ויצר ה' אלהים את האדם עפר מן האדמה. וכתיב (שמות כ) מזבח אדמה תעשה לי. מה אדמה שנאמר להלן – מזבח, אף כאן – מזבח.

והיו ימיו מאה ועשרים שנה (בראשית ו). קרוב לאלף שנה היה אדם הראשון, ואת אמר: והיו ימיו מאה ועשרים שנה? אלא לק"כ שנה הוא חוזר למלוא תרווד אחד רקב. וקשיא, עוג מלך הבשן מאה ועשרים שנה, ותינוק בן יומו מאה ועשרים שנה, עוג מלא תרווד רקב, ותינוק בן יומו מלא תרווד רקב!

מלא תרווד רקב שאמר, ישנו מקישרי אצבעותיו ולמעלה; דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים: מלא היד הגדולה. רבי זעירא רבי חייה בשם רבי: מחויה. הלא דרבי מאיר חביו, והלא דרפנן חביו.

אי זהו מת שיש לו רקב? הנקבר ערום בארון של שייש, או על גבי ריצפת, או על גבי טבלה של שייש. אכל נקבר בכסותו על ארון של עץ, או על גבי טבלה של עץ – אין זה רקב, זהו עפר קברות, וצריך מלא תרווד ועוד. רבי יוחנן אמר: נקבר עמו אפילו גילגליו קמן – אין זה רקב.

רבי יסא בשם רבי יוחנן: שני מתים שקברן זה בצד זה, זה נעשה גילגליו לזה וזה נעשה גילגליו לזה. מה נפשה, גילגליו לזה ולא לזה? התיב אבא בר נתן: הגע עצמך, שהכיא חצי תרווד רקב מזה וחצי תרווד רקב מזה ועירבן זה בזה? והנה ענינך, ואיתחמי גחיד, ואקפד עליו, ומית. אמר רבי יסא:

[דף ל"ז ע"א]

הא אביל גוכרא, ולא שמעינן מינה כלום.

מאי בדון? תמן: אין כל אחד ראוי למלא תרווד רקב, ברם הכא: כל אחד ואחד ראוי למלא תרווד רקב.

נחתכה רגלו; מארבוּבָה ולמעלה – אין לו רֶקֶב. מארבוּבָה ולמטה, יש לו רֶקֶב. נקברה עמו; מארבוּבָה ולמטון – היא נעשית לו גילגליו, מארבוּבָה ולמעלן – אין נעשית לו גילגליו.

חברייא בעו קומיה רבי שמואל בר אבדומא: קשר גילגליו מן הארבוּבָה ולמטון? ואמר לון: אין, כיני, אפילו לא נחתכה, אראה אותה באילו היא תתוכה, ותיעשה לו גילגליו! מפיון שהיא מחוברת לו – כולו גוף אחד הוא!

חסר, מהו שיהיה לו רֶקֶב? נישמעניה מן הדא: חסר – אין לו רֶקֶב, ואין לו תפישת קבר, ואין לו שכונת קברות.

רבי יוחנן בעי: כמה יחסר ולא יהיה לו רֶקֶב? ייבא כיו דתנינן תמן: כדי שיינטל מן החי וימות, וכא כן. הגע עצמך, שניקב וושטו, הרי אינו חסר, ואינו חיה. לית לך אלא כהדא: נחתכה רגלו; מן הארבוּבָה ולמטה – יש לו רֶקֶב. מן הארבוּבָה ולמעלן – אין לו רֶקֶב. נקברה עמו; מן הארבוּבָה ולמטון – נעשית לו גילגליו. מן הארבוּבָה ולמעלן – אין נעשית לו גילגליו.

נפלים; מהו שיהא להו רֶקֶב? מאן דמר: דמן מטמא בריבועית – יש להו רֶקֶב, ומאן דמר: אין דמן מטמא בריבועית – אין להו רֶקֶב.

נישמעניה מן הדא: גפר תלוליות, למה הוא טמא? מפני שהנשים קוברות שם נפליהן. אמר רבי יודן אבוי דרבי מתניה: לא מסתברא! דלא, דמופי שהיו קוברין שם איכריהן, אית לך מימר משם רֶקֶב? אלא משם מגע בשעורה.

והא תני: נטל ממונו גפר וסמכו לו – טהור! תיפתר בהדין תניא, דתני: עקרו ממקומו – טמא, רבן שמעון בן גמליאל מטהר.

אמר רבי שמעון בן אלעזר: וירדו בשיטת רבי שמעון. דתני: השורה והגולגולת, אפילו מכותתין, אפילו מפוקרין – טמא, שהקבר מצרפן משום אדם באהל.

[דף ל"ז ע"ב]

מתניתא – דרבי לעזר בן עזריה. דתני, אמר רבי (שמעון בן) אלעזר: בראשונה היו בתי דינין חלוקין, מקצתן אומרים: רביעית דם, רובע עצמות. מקצתן אומרים: חצי לוג דם, חצי קב עצמות, לזירות ולטומאת מקדש וקדשיו. רבי יעקב בר אידי בשם רבי שמעון: מדרש אמרוהי מפי חזי זכריה ומלאכי

הלכה ג' מתני' אבל הסככות, והפרעות, ובית הפרס, וארץ העמים, והגולל, והדופק, ורביעית דם, ואהל, ורובע עצמות, וכלים הנוגעים בפת, וימי ספירו, וימי גמרו; על אילו – אין הנזיר מגלח, ומזה בשלישי ובשביעי, ואינו סותר את הסודמים, התחיל מונה מיד, וקרפן אין לו. באמת אמרו: ימי הוב והזבה וימי הסגירו של מצורע – הרי אילו עולין לו:

גמרא בנתיים מהו? רבי יוחנן אמר: בנתיים – להקל. רבי שמעון בן לקיש אמר: בנתיים – להחמיר. מהו בנתיים? זה אבר מן הפות ואבר מן החי שאין עליהם כשר בראוי.

רבי יוסי בעי: מניין עצם בשעורה? לא מן הדיו קרייא (במדבר יט) או בעצם אדם? הכא את עבד לה בשעורה, והכא את עבד לה פחות מפשעורה! תני רבי שמואל בר אבדומא: (שם) בחלל – כל שהוא חלל. בחלל – זה אבר מן הפות ואבר מן החי שאין עליהם כשר בראוי.

אמר רבי יוחנן: סככות ופרעות – תורה הן אצל תרומה, ואין הנזיר מגלח. רבי ירמיה בעי: אם לשרוף, אפילו על ספק דבריהן שזרפין! אם ללקות.

תני רבי ציידנא קומי רבי ירמיה, ופליג על רבי ירמיה: כל טומאה מן הפות שהנזיר מגלח – חייבין עליה על ביאת המקדש. וכל טומאה מן הפות שאין הנזיר מגלח עליה – אין חייבין עליה על ביאת המקדש.

אמר רבי יוחנן: רובדי אילן שיש בהן ארבעה על ארבעה – הנזיר מגלח. רבי יוסי אמר רבי יוחנן: ידו אחת

[דף ל"ז ע"א]

בצד זו, וידו אחת ברוכב – אין הנזיר מגלח. רבי יוסי בעי: אם חוצץ הוא בפני הטומאה – יחויץ בפני טהרה. אם אינו חוצץ בפני טומאה – אל יחויץ בפני טהרה!

אמר רבי יוחנן: הפות בבית, והנזיר תחת המיטה – נזיר מגלח. כל שבין הפות תחת המיטה והנזיר בבית (אינו) – מגלח.

אמר רבי יוחנן: הפות והנזיר תחת פרעי המיטה, תחת מעי הנמל, תחת מעי השקוף, תחת מלתריות – אין הנזיר מגלח, ולא כל דבר שגראה להגן. שמע חזקיה, ואמר: טהרו מתים!

אמר רבי יוחנן: חמות בבית והנזיר בפריקלין – הנזיר מגלח. כל שכן חמות בפריקלין והנזיר בבית – שהנזיר מגלח. רבי מנא בעי: אם אהל לחוץ – יהא אהל להמשיך, אם אינו אהל להמשיך – תיפקע טומאה!

אמר רבי יוחנן: טומאה מחצי כותל ולחוץ – הנזיר מגלח. אמר רבי יאשיה: טומאה טמונה בקרקעו של בית – נזיר מגלח.

רבי יעקב בר אחא בשם רבי יאשיה: רוב בגיניו ורוב מיניניו של מת – אין הנזיר מגלח.

באמת. דאמר רבי אליעזר: כל מקום ששיניו "באמת" – הלכה למשה מסיני.

(במדבר ו) ופלו כי טמא נזרו – מיכן, שטמאים נופלין. ויסתור! אין לך סותר, אלא ימי חמות בלבד. ולא יעלו! מה אם ימים שעושין משקב ומושב, את אומר: עולין, ימים שאין עושין משקב ומושב, אינו דין שיעלו! מה חמית מימר שאין עולין? אמר רבי בשם רבי שמעון בן לקיש: (שם) גדל פרע שער ראשו – ימים של גידול שיער – עולין, ימים של

[דף ל"ז ע"ב]

העברת שיער – אין עולין.

עד כדון בימי ספירו, בימי גמרו! רבי יוחנן בשם רבי יצאי: (במדבר יב) אל נא תהי פמות – מה ימי חמות אין עולין, אף ימי הסגר אין עולין.

חד כי רבי אמר תדא דרבי יוחנן קומי רבי שמעון בן לקיש, ולא קיבל עלוי, אמר ליה: תבא את עבד לה הסגר, ותבא את עבד לה החלט, לית יכיל, דאמר רבי יוחנן בשם רבי יצאי: אל נא תהי פמות, תסגר. מה ימי חמות – שבועה, אף ימי הסגר – שבועה.

הלכה ד' מתני' רבי אלעזר אמר משום רבי יהושע: כל טומאה מן חמות שהנזיר מגלח עליה – תיביז עליה על ביאת מקדש; וכל טומאה מן חמות שאין הנזיר מגלח עליה – אין תיביז עליה על ביאת המקדש.

אמר רבי מאיר: לא תהא זו קלה מן השניין!

אמר רבי עקיבה: דנתי לפני רבי אליעזר: מה אם עצם בשעורה, שאינו מטמא את האדם באהל – הנזיר מנלח על מנעו ועל משאו; רביעית דם, שהיא מטמא את האדם באהל – אינו דין שיהא הנזיר מנלח על מנעה ועל משאה!

אמר לי: מה זה עקיבה! אין דנין כאן מקל וחומר! וכשבאתי והרציתי את הדברים לפני רבי יהושע, אמר לי: יפה אמרת, אלא כך אמרה הלכה.

גמרא תמן תנינן: שנים טמאין במת; אחד טמא טומאת שבעה, ואחד טמא טומאת טמאי ערב. שלשה טמאים במת; שנים טמאים טומאת שבעה, ואחד טמא טומאת ערב. ארבעה טמאים במת; שלשה טמאים טומאת שבעה, ואחד טמא טומאת ערב.

פיצד? שני בני אדם הנוגעין במת – טמא טומאת שבעה. ואדם הנוגע בו – טמא טומאת ערב כו'. רבי יוחנן בשם רבי ינאי: וכולהון תורה הן אצל תרומה, אבל על ביאת המקדש – אינו חייב אלא על שני שנגע בראשון. מה טעם? (שם יט) ואיש אשר יטמא ולא יתחטא – הפעון חיטוי – חייב על ביאת מקדש, ושאינו טעון חיטוי – אינו חייב על ביאת המקדש.

התיבון: הרי אדם הנוגע בכלים, ונוגעין במת – טעון חיטוי, והוא שני! אמר רבי אבין בר חייה: בטומאת איש באיש, לא בטומאת איש בכלים. מילתיה דרבי אבין בר חייה, אינו חייב אלא על הראשון בלבד, מאחר שאילו אדם באדם אינו חייב אלא על הראשון בלבד, וכא אינו חייב אלא על הראשון

[דף ל"ח ע"א]

בלבד.

אמר רבי יוסי: והוא – שטבל, אבל אם לא טבל – הדיא היא דרבי, דרבי אמר: כל הטמאים – בטומאתן, עד שובאזא במים.

אמר רבי אילא: הוא עצמו שנגע במת – חייב. אמרה, ואמר טעמא. אשר יטמא – בטומאת איש הוא, והוא שלישי. כדאמר רבי אבון בר חייה: בטומאת איש באיש, ולא בטומאת אדם בכלים.

מסכת נדה פרק שמיני

לראות' - רואין אותן כאילו הן ראיות לראות:

ג. בתולה עברה ומניקה וזקנה - אין תולות זו בזו. אמר רבי מאיר: מעשה בשקמה שבכפר סבא שהם מחזיקין בו טמאה, בדקוהו ולא מצאו תחתיו כלום. פעם אחת בא הרוח ופרכתו משרשיו, ונמצאת גלגלת של מת שלמה דבוקה בשרשיו. אמרו לו: משם ראיה? שמא לא בדקוהו כל צרכו. אמר רבי יוסי: מעשה במערת של שיחין שהיו מחזיקין בו טמאה, בדקוהו עד שהגיע לקרקע שהיתה חלקה כצפרן, פעם אחת נכנסו פועלין לתוכה מפני גשמים, וכשהיו מהרסים בקרדמות, בדקו ומצאו שם מכתשת מלאה עצמות. אמרו לו: משם ראיה? שמא לא בדקוהו כל צרכו. אמר רבי שאול: מעשה בסלע בית חורין שהיו מחזיקין בו טמאה, ואינן יכולין לבדקן מפני שהיה מרבה. אמר להם זקן אחד: הביאו לי סדין, הביאו לו סדין ושראו במים ופרשו על גבו, ונמצא מן הצדדין נגוב ובאמצע לח, בדקו ומצאו שם בור גדול של מתים:

ד. ואיזהו רק תפל? כל שלא טעם כלום מבערב. ישן כל היום - אינו עושה רק תפל. נעור כל הלילה עד הבקר - עושה רק תפל. מי לעיסת גריסין של חלקת נפש, רבי יהודה אומר: מי גריסין רותח ועובר שיתן לתוכו מלח:

ה. מי רגלים שהחמיצו. וכמה היא חמוצין? שלשה ימים. נתר - זו נתר אלכסנדריה. בורית וקמוליא ואשגל, מכל מקום מקשקש ואין צריך לנגבו. העבירן שלא כסדרן, ראשונים - עלו לו, ושניים - לא עלו לו:

ו. העביר עליו שבועה סמנין ולא עבר. ושנה ועבר - הטהרות טהורות. ששה סמנין ולא עבר, סאפון ועבר - הטהרות תלויות, שאלו העביר עליו השביעי, שמא היה עובר:

א. הרי שהיתה נשאת והיתה רואה דם בשעת תשמיש - משמשת פעם ראשונה, שניה ושלישית, מכאן ואילך - אינה משמשת, אלא תתגרש ותנשא לאחר. נשאת לאחר והיתה רואה דם בשעת תשמיש - משמשת פעם ראשונה שניה ושלישית, מכאן ואילך - לא תשמש, אלא תתגרש ותנשא לאחר. נשאת לאחר והיתה רואה דם בשעת תשמיש - משמשת פעם ראשונה ושניה ושלישית. עד כמה מתרת לנשא? עד שלש. יתר מכאן - אסורה עד שתבדוק את עצמה. כיצד בודקין אותה? מביאין שפופרת ונותן לתוכה מכחול, ומביא מוך ונותן בראש המכחול, נמצא על ראשו - הרי זו טמאה, מפני שהוא דם המקור, ועל הצדדין - הרי זו טהורה, מפני שהוא דם צדדין. אם יש לה נסת - הרי זו תולה לנסתה. אם יש לה מכה - הרי זו תולה בה. ואם היתה דם נדתה משנה מדם מכתה - הרי זו אינה תולה:

ב. נאמנת אשה לומר: 'יש בי מכה במקור', ואין בי מכה במקור'; דברי רבי. רבי שמעון בן אלעזר אומר משום רבי מאיר: דם היוצא מן המקור, אף על פי שבידוע שהוא דם המכה - טמא. ורבותינו אמרו: דם המכה - טהור. היתה בודקת בימין והיא טמאה, בשמאל והיא טהורה - לא תבדוק אלא בשמאל. כחצר והיא טהורה, בטרקלין והיא טמאה - לא תבדוק אלא כחצר. בעצמה והיא טמאה, בחברתה והיא טהורה - לא תבדוק אלא בחברתה; כיצד תולות זו בזו? עברה ושאינה עברה - תולה עברה בשאינה עברה. מניקה ושאינה מניקה - תולה מניקה בשאינה מניקה. זקנה ושאינה זקנה - תולה זקנה בשאינה זקנה. בתולה ושאינה בתולה - תולה בתולה בשאינה בתולה. היו שתיהן מעברות, שתיהן מניקות, שתיהן זקנות, שתיהן בתולות - זו היא שאמרו: 'לא היו ראיות

אלא משמונה עשר ואילך. היתה למודה להיות רואה יום עשרים ושנה ליום שלשים - זה וזה אסורין. הגיע יום עשרים ולא ראתה - מתרת לשמש עד יום שלשים וחוששת ליום שלשים. הגיע יום שלשים וראתה, הגיע יום עשרים ולא ראתה, הגיע יום שלשים ולא ראתה, והגיע יום עשרים וראתה - התר יום שלשים ונאסר יום עשרים, מפני שארץ בזמנו בא:

ד. הרואה דם - מטמאה מעת לעת. מה היא מטמאה? אוכלין ומשקין, משפכות ומושבות, וכלי חרס המקפין צמיד פתיל, ואינה מקלקלת, ואינה מטמאה את בועלה, ואינה מונה שבעה אלא משעה שראתה:

ה. הרואה כתם - מטמאה למפרע. ומה היא מטמאה? אוכלין ומשקין, משפכות ומושבות, וכלי חרס המקפין צמיד פתיל, ומקלקלת למיניה, ומטמאה את בועלה, ואינה מונה שבעה אלא משעה שראתה. זו וזו תולין, לא אוכלין ולא שורפין:

ו. תינוקת שלא הגיע זמנה לראות ונשאת, בית שמאי אומרים: נותנין לה ארבעה לילות מסרגין, ואפלו בארבעה חדשים. ובית הלל אומרים: כל זמן שהיא נוגפת ובזמן שלא הפסיקה מחמת תשמיש, אבל הפסיקה מחמת תשמיש וראתה - הרי זו טמאה נדה. נשתנה מראה דמיה - טמאה נדה. וכשהגיע זמנה לראות - נותנין לה ארבעה לילות. הפסיקה מחמת תשמיש וראתה - הרי זו טמאה נדה. נשתנה מראה דמיה - טמאה נדה. ראתה ועודה בבית אביה - נותנין לה כל הלילה ונותנין לה עונה שלמה. וכמה עונה שלמה? פרש רבן שמעון בן גמליאל: לילה וחצי יום.

ז. וכלן שהיו שופעות ובאות, מתוך ארבעה לילות, לאחר ארבעה לילות, מתוך הלילה, לאחר הלילה - כלן צריכות לבדוק את עצמן. ובכלן רבי מאיר מחמיר כדברי בית שמאי. וכן שאר ראיות שבין בית שמאי ובית הלל - הלך אחר מראה דמים.

ז. דם הנדה ודאי - מעביר עליו שבעה סמנין ונוטל. השק והעור - אין מעבירין עליהן שבעה סמנין ומבטלין. הבגד הצבוע - מטמא בכתמים. ורבי נתן בן יוסף אומר: אינו מטמא בכתמים, שלא תקנו בגדי צבעונין לאשה אלא להקל על כתמיהן. בגד שאבד כתם - מעביר עליו שבעה סמנין ומבטלו. רבי שמעון בן אלעזר אומר: בודקו שכונות שכונות. אברה בן שכת זרע, אם היה חדש - בודקו במחט. שחק - בודקו בחמה:

מסכת נדה פרק תשיעי

א. היתה למודה להיות רואה בתחלת הוסת, כל הטהרות שעשתה בתחלת הוסת ובאמצע הוסת ובסוף הוסת - טמאות. באמצע הוסת. כל הטהרות שעשתה בתחלת הוסת - טהורות. באמצע הוסת ובסוף הוסת - טמאות. ובסוף הוסת, כל טהרות שעשאה בתחלת ובאמצע הוסת - טהורות. ובסוף הוסת - טמאות. רבי יוסי אומר: אף ימים ושעות וסתות הן:

ב. כיצד? היתה למודה להיות רואה מיום עשרים ליום עשרים משש שעות לשש שעות? הגיע יום עשרים ולא ראתה - אסורה לשמש כל היום; דברי רבי יהודה. ורבי יוסי מתיר עד שש שעות. עברה שש שעות ולא ראתה - אסור לשמש כל היום; דברי רבי יהודה. ורבי יוסי מתיר משש שעות ולמעלה, ואין מחיבין אותה שתהא ידה בעיניה כל היום, אלא בודקה סמוך לוסתה:

ג. היתה למודה להיות רואה יום עשרים ואחד, יום עשרים ושנים, יום עשרים ושלשה - הרי זו וסת לסרגין. סרגה ליום עשרים וארבעה - אינו וסת. היתה למודה להיות רואה יום חמשה עשר, ושנתה ליום ששה עשר - זה וזה אסורין. שנתה ליום שבעה עשר - התר ששה עשר, ונאסר חמשה עשר ושבעה עשר. שנתה ליום שמונה עשר - התרו כלן, ואין אסורות

מטמאָה משום כּתם. אָמר רבי יוסי: לִפְיָךְ
אֵין מטמאָה בָּאֵהֶל. וְרַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אֵף
מטמא בָּאֵהֶל:

יא. בְּרֵאשׁוֹנָה הָיוּ מְטַבִּילִין כָּלִים עַל גִּב
נְדוּת מֵתוֹת, וְהָיוּ נְדוּת חַיִּות מְתַבְּשׁוֹת.
הִתְקִינוּ שֶׁיְהִיוּ מְטַבִּילִין עַל גִּבֵּי כָּל הַנָּשִׁים
מִפְּנֵי כְבוֹדָן שֶׁל נְדוּת חַיִּות. בְּרֵאשׁוֹנָה הָיוּ
מְטַבִּילִין עַל גִּבֵּי זָבִין מֵתִין, וְהָיוּ זָבִין חַיִּין
מְתַבְּשִׁין - הִתְקִינוּ שֶׁיְהִיוּ מְטַבִּילִין עַל גִּבֵּי
כָּל הָאֲנָשִׁים מִפְּנֵי כְבוֹדָן שֶׁל זָבִין חַיִּים.
בְּרֵאשׁוֹנָה הָיוּ מְנִיחִין אֶת הַמַּגְמֵר תַּחַת
חוֹלֵי מַעִים מֵתִים, וְהָיוּ חוֹלֵי מַעִים חַיִּים
מְתַבְּשִׁין - הִתְקִינוּ שֶׁיְהִיוּ מְנִיחִין תַּחַת הַכֵּל,
מִפְּנֵי כְבוֹדָן שֶׁל חוֹלֵי מַעִים חַיִּים.
בְּרֵאשׁוֹנָה הָיוּ מוֹצִיאִין עֲשִׂירִים בִּדְרָגָשׁ,
וְעֲנִיִּים בְּכִלְיָה, וְהָיוּ עֲנִיִּים מְתַבְּשִׁין -
הִתְקִינוּ שֶׁיְהִיוּ הַכֵּל מוֹצִיאִין בְּכִלְיָה מִפְּנֵי
כְבוֹדָן שֶׁל עֲנִיִּים. בְּרֵאשׁוֹנָה הָיוּ מְשַׁקֵּין
בְּבֵית אָבֵל - עֲשִׂירִים בְּזִכּוּכִית לְבָנָה,
וְעֲנִיִּים בְּזִכּוּכִית צְבוּעָה, וְהָיוּ עֲנִיִּים
מְתַבְּשִׁין - הִתְקִינוּ שֶׁיְהִיוּ הַכֵּל מְשַׁקֵּין
בְּזִכּוּכִית צְבוּעָה, מִפְּנֵי כְבוֹדָן שֶׁל עֲנִיִּים.
בְּרֵאשׁוֹנָה הָיוּ מְגַלִּין פָּנֵי עֲשִׂירִים וּמְכַסִּין
פָּנֵי עֲנִיִּים, מִפְּנֵי שֶׁהָיוּ מְשַׁחֲרִין פָּנֵיהֶם מִפְּנֵי
הַבְּצִרָה, וְהָיוּ עֲנִיִּים מְתַבְּשִׁין - הִתְקִינוּ
שֶׁיְהִיוּ מְכַסִּין הַכֵּל מִפְּנֵי כְבוֹדָן שֶׁל עֲנִיִּים.
בְּרֵאשׁוֹנָה הָיָה הוֹצָאת הַמֵּת קָשָׁה לְקְרוֹבִים
יוֹתֵר מִמֵּיתָתוֹ, עַד שֶׁהָיוּ קְרוֹבֵי מְנִיחִין
אוֹתוֹ וּבּוֹרְחִין, עַד שֶׁבָּא רַבֵּן גַּמְלִיאֵל וְנָהַג
קִלּוּת רֹאשׁ בְּעֶצְמוֹ וַיֵּצֵא כָּלִי פֶשֶׁתָן, וְנָהַגוּ
הָעָם אַחֲרָיו לְצֵאת כָּלִי פֶשֶׁתָן. בְּרֵאשׁוֹנָה
הָיוּ אוֹמְרִים: בֶּשֶׁר הַתְּאֵנָה - טְהוֹר. חֲזֵרוּ
וְגִזְרוּ עָלָיו שֶׁיְהִי מִטְמֵא אֶת הַיָּדִים. חֲזֵרוּ
וְגִזְרוּ עָלָיו שֶׁיְהִי מִטְמֵא בִמְגַע. חֲזֵרוּ וְגִזְרוּ
עָלָיו שֶׁיְהִי מִטְמֵא בִמְשָׁא כְּנֻבְלָה. חֲזֵרוּ
וְאָמְרוּ: כָּל הַגַּת שְׁנַעֲשִׁית עַל גִּבֵּי בֶּשֶׁר
הַתְּאֵנָה - טְהוֹר. חֲזֵרוּ וְאָמְרוּ: אֵף חִיָּה וְעוֹף
- טְמֵאִין לְקַדֵּשׁ וּטְהוֹרִין לְתְרוּמָה. רַבִּי
אֱלֵעָזָר בֶּן יְהוּדָה אִישׁ אוֹבְלִין אוֹמֵר: אֶפְלוּ
נַעֲשִׂית עַל גִּבֵּי עוֹף אֶחָד וְעַל גִּבֵּי תִרְגוּל
אֶחָד - טְמֵאָה לְקַדֵּשׁ וּטְהוֹרָה לְתְרוּמָה:

שְׁהִיָּה רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר: מֵרָאָה דְּמִים
מְשָׁנִים הֵן זֶה מִזֶּה. כִּיצַד? דָּם נִדָּה - אָדוּם.
דָּם בְּתוּלִים - אֵינוֹ אָדוּם. דָּם נִדָּה - זָהוּם.
דָּם בְּתוּלִים - אֵינוֹ זָהוּם. דָּם הַנִּדָּה - בָּא מִן
הַמְקוֹר. דָּם הַבְּתוּלִים - בָּא מִן הַצֶּדֶדִין:

ח. רָאִתָּה כְּתָם וְאַחֵר כֶּךָ רָאִתָּה דָּם - הָרִי זוֹ
תוֹלָה כְּתָמָה בְּרֵאִיתָה בְּתוֹךְ מַעַת לַעַת;
דְּבָרֵי רַבִּי. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֱלֵעָזָר אוֹמֵר:
יוֹמוֹ. אָמַר רַבִּי: רוֹאָה אֲנִי אֶת דְּבָרֵי רַבִּי
שְׁמַעוֹן בֶּן אֱלֵעָזָר מְדַבְּרִי, שֶׁהוּא מֵתָקֵן וְאֲנִי
מַעֲוֹת. בְּדָקָה חֲלִיקָה וְהִשְׁאִילָתוֹ לְחִבְרָתָהּ
וְאַחֵר כֶּךָ נִמְצָא עָלֶיהָ דָּם - הִיא טְהוֹרָה,
וְחִבְרָתָהּ תוֹלָה בָּהּ. אָמְרוּ לוֹ לְרַבִּי יְהוּדָה:
אֵלמָלִי יְדִיעָה מִנְּחוֹת בְּעִינֶיהָ כָּל בֵּין
הַשְּׁמֻשׁוֹת, יָפָה אֶתָּה אוֹמֵר! עֲכָשׁוּ אוֹמְרֵי:
עִם סְלוּק יְדִיעָה רָאִתָּה, מִה לִּי הַפְּרִישָׁה
בְּטְהָרָה בְּשִׁבְעֵי מִן הַמִּנְחָה וּלְמַעֲלָה, מִה
לִּי הַפְּרִישָׁה בְּטְהָרָה בְּרֵאשׁוֹן? אָמַר לוֹ רַבִּי
אֱלֵעָזָר לְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ: אֶפְשָׁר יוֹם רֵאשׁוֹן
וְיוֹם שְׁבִיעִי טְהוֹרִין וְהָאֲמָצְעִים טְמֵאִין,
וְהַתְּוֹרָה אָמְרָה (וַיִּקְרָא, טו, כח): "וְאַחֵר תְּטַהֵר" -
וְאַחֵר אַחֵר לְכָלֵךְ. אָמַר לוֹ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ: וְאִי
אֶתָּה מוֹדֶה בּוֹב שְׂרָאָה קָרִי, וְנִזְרֵי שֶׁהֵלֶךְ
תַּחַת סִכְכוֹת וּפְרָעוֹת שְׁמוּנָה בְּסִרּוּגִין?
וְהַתְּוֹרָה אָמְרָה (בַּמִּדְבָּר, ו, יב): "וְהֵימָּם
הָרֵאשׁוֹנִים יָפְלוּ". רַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי שְׁמַעוֹן
אוֹמְרִים: נִרְאִין דְּבָרֵי רַבִּי אֱלֵעָזָר מְדַבְּרֵי
רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ, וְדְבָרֵי רַבִּי עֲקִיבָא מְשַׁנִּיָּהן,
אֲבָל הִלְכָה כְּדְבָרֵי רַבִּי אֱלֵעָזָר:

ט. הִזָּב וְהִזָּבָה הִנֵּדָה וְהִיולֵדֶת וּמִצְרַע
שְׁמָתוֹ - מִטְמֵאִין בְּמִשָּׁא. וְאֵין מִטְמֵאִין
אֶלָּא בְּרִבֵּן. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: אֵין שׁוֹרְפִין
עָלֶיהֶן אֶת הַתְּרוּמָה וְאֵין חִיבִין עָלֵיהֶם עַל
טְמֵאֵת מְקַדֵּשׁ וּקְדָשִׁין, שְׂאִין טְמֵאָה אֶלָּא
מִדְּבָרֵי סוֹפְרִים. וְכֵן הָיָה רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר:
מִפְּנֵי מַה אָמְרוּ עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים שְׁמָת שְׁהוּא
טְהוֹר מִלְטֵמָא בְּמִשָּׁא? לִפִּי שְׂאִין טְמֵאֵתוֹ
אֶלָּא מִדְּבָרֵי סוֹפְרִים:

י. וּמוֹדָה רַבִּי יְהוּדָה בְּיוֹשֻׁבְתָּה עַל הַמִּשְׁבֵּר
וּמִתָּה, וַיֵּצֵאָה הֵימָנָה רְבִיעִית דָּם - שְׁהִיא

אומרים: ב'כי יתן'. ובית הלל אומרים: אינן ב'כי יתן'.

ב. אמרו בית הלל לבית שמאי: אי אתם מודים במעלה שק אחד ונתנו על גב הנהר או על גבי המערה, שאף על פי שהמים יורדים מצד העליון לצד התחתון - שאינן ב'כי יתן'. אמרו להן בית שמאי: אי אתם מודין במעלה שני שקין מן המערה ונתנו זה על גב זה, שהמים יורדין מן העליון לתחתון - שהתחתון ב'כי יתן'. רבי יוסי אומר: אחד שק ואחד שני שקין, בית שמאי אומרים: ב'כי יתן'. ובית הלל אומרים: אינן ב'כי יתן'. רבי יהודה אומר, רבי אליעזר אומר: זה וזה ב'כי יתן'. רבי יהושע אומר: זה וזה אינן ב'כי יתן'. ורבי עקיבא אומר: התחתון - ב'כי יתן', והעליון - אינו ב'כי יתן'.

ג. הממחק את הגג ואת הכרישה, אף על פי שהמים יורדים מצד העליון לצד התחתון - אינן ב'כי יתן', נתלשו - הרי זה ב'כי יתן'. רבי יוסי אומר: זב וטמא שהיו מהלכין בדרך, וירדו גשמים על שערו ועל כסותו, אף על פי שסוחטין והמים יורדין מצד העליון לתחתון - הרי אלו טהורים, שאין נחשבים אלא לאחר שיצאו מכלן. יצאו מכלן - הרי אלו מכשרין וטהורין, שאין נחשבים אלא לאחר יציאתן.

ד. המסדר קנקנים בכפה, אף על פי ששאבו יותר מלוג - אינן ב'כי יתן'. ולענין מי חטאת אין חוששין שמא שאבו. אחרים אומרים משום רבי נחוניא: אם היו מחסנות אינן שאובות.

ה. מי פרות שנפלו לתוכן טפת מים כל שהן - טמאים; דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים: הולכין אחר הרב. רבי אליעזר בן יעקב אומר: אפלו כור ציר שנפל לתוכו טפת מים כל שהוא - טמא. נפל לתוכו יין דבש וחלב - הולכין אחר הרב.

יב. בזו שהיה בית הלל קורין אותו - גרגרן, היו בית שמאי קורין אותם - בועל נדה. אמרו להם בית שמאי לבית הלל: אי אתם מודים ברואה בתוך אחד עשר יום שטבלה לערב ושמשה - שהן מטמאין משכב ומושב וחיבין בקרבן, אף הרואה יום אחד עשר - תהא חיבת בקרבן. אמרו להן בית הלל לבית שמאי: לא, אם אמרתם בתוך אחד עשר יום, שכן יום שלאחריו מצטרף עמו בזיבה, תאמרו ביום אחד עשר שאין יום שלאחריו מצטרף עמו בזיבה. אמרו להם בית הלל: אם הביאנו לידי טמאת משכב ומושב להחמיר, נביאהו לידי קרבן להקל? ועוד מדבריתם אתם נושבים, שאתם אומרים טבלה יום שלאחריו ושמשה ואחר כך ראתה - מטמאה משכב ומושב ופטורה מן הקרבן, אף אתם השווו מדותיכם, אם שנה לו לטמאה - ישנה לו לקרבן, ואם לא שנה לו לקרבן - לא ישנה לו לטמאה אלא להחמיר ולא להקל.

מסכת מכשירין פרק ראשון

א. המרעיד את האילן להשיר ממנו משקין, ונפלו על תלושין שבו ועל מחברין שתחתיו - בית שמאי אומרים: ב'כי יתן'. ובית הלל אומרים: על התלושין ב'כי יתן', ועל המחברין אינם ב'כי יתן'. אמר רבי יוסי ברבי יהודה: לא נחלקו בית שמאי ובית הלל על המרעיד את האילן להשיר ממנו משקין, ונפלו על התלושין שבו ועל מחברין שתחתיו - שהן ב'כי יתן', ועל שעקרן משנגבו - שאינן ב'כי יתן'. על מה נחלקו? על המרעיד את האילן להשיר ממנו אוכלין, ונפלו מבד על בד ומשוכה לחברתה באותו אילן, שבית שמאי

¹ ובי יתן מים על זרע ונפל מנבלתם עליה

טמא הוא לכם (ויקרא יא, לח):

ו. הטורף את גגו והמכבס את כסותו, אימתי יודע אם רבו גשמים אם לאו? אם בתחלה היה מנטף גסות, ועכשיו הוא מנטף טפין עבות. רבי יהודה אומר: בתחלה היה מנטף טפין חתוכות, ועכשיו יורד טפה אחר טפה:

ז. מצא בשר - הולכין אחר רב הטבחין. מחרוזות - הולכין אחר רב אוכלי בשר. מצא בה תינוק משלך מחצה על מחצה - מטילין עליו שני חומרין. רבי יהודה אומר: אם היתה שם עובדת כוכבים אחת או שפחה אחת - היא חשודה להשליך:

מסכת מכשירין פרק שני

א. חבית שהיא מלאה פרות ונתונה בתוך המשקין, כל ששאבו - הרי זה בבי יתן. אמר רבי יוסי: במה דברים אמורים? בשל חרס, אבל בשאר כל הכלים - אינן שואבין. וכלי אבן הרפין - הרי הן ככלי חרש. סדין שנתנה על גבי סלון לחטן בו את חטיו וטננו, אם מחמת המים - ב'כי יתן'. אם מחמת הסדין - אינו ב'כי יתן'. המרבץ את ביתו במים ונתן בו שכלין וטננו, אם יש עליהן משקה טופח - הרי זה ב'כי יתן'. ואם לאו - אינו ב'כי יתן'. רבי שמעון אומר: אף על פי שיש עליו משקה טופח - אינו ב'כי יתן'. מודים חכמים לרבי שמעון במרבץ את גרנו - שאינו ב'כי יתן'. ובמשקים להביא פסלת, אם בשביל שיש עליו טל - הרי זה ב'כי יתן', ואם בשביל שלא יבטל ממלאכתו - אינו ב'כי יתן':

ב. בהמה שירדה לשותות מים העולים בפיה ובשפמה - הרי הוא ב'כי יתן'. בידה וברגלה - אינן ב'כי יתן'. רבי שמעון בן אלעזר אומר: המים העולים ברגלי אדם - לעולם טמאין. רבי יהודה אומר: מים העולים ברגלי בהמה טמאה - לעולם טמאין. המקמלא בחבית, המים העולים באחריה ובחבל המכונן על צוארה ובחבל שהוא לצרקה - הרי הוא ב'כי יתן'. ולענין מי חטאת - אינן חוששין שמא לא נתמלא

בכלי. ערכה שירד דלף לתוכה, הנתזין והצפין - אינן ב'כי יתן'. נטלן לשופכן - בית שמאי אומרים: ב'כי יתן', ובית הלל אומרים: אינן ב'כי יתן'. במה דברים אמורים? בטהורה. אבל בטמאה - הכל מודין שהוא ב'כי יתן'; דברי רבי מאיר. רבי יוסי אומר: אחת טמאה ואחת טהורה - בית שמאי אומרים: הרי הן ב'כי יתן', ובית הלל אומרים: אינן ב'כי יתן'. הנוגע בנבלה, והנוגע במשקב ובמושב, בתוך המקנה טמא, וטהור בעליתו. זב שדרס על גבי משקב ומושב, בתוך המקנה טמא, וטהור בעליתו. פרות שנפלו לתוך אמת המים ופשט מי שידיהן טמאות ונטלן - ידיו טמאות והפרות טהורין. ואם חשב שידהו ידיו - ידיו טהורות והפרות ב'כי יתן':

ג. הממלא בקילון, פרש רבי עקיבא: אם נגבו מיד - טהורין. ואם לא נגבו, אפלו עד שלשים יום - טמאין. סתמן - שלשה ימים. עצים שנפלו עליהן משקין טמאין וירדו עליהן גשמים - טמאים. אבא יוסי בן דוסתאי אומר: אם רבו - טהורין, ויסיקן אפלו בידים טמאות. הוציאן שירדו עליהן גשמים, אפלו רבו - טמאים. בלעו משקין טמאים אף על פי שהוציאן שירדו עליהן גשמים - טהורים. ולא יסיקן אלא בידים טהורות. רבי שמעון אומר: אם היו לחין והסיקן, ורבו עליהן משקין היוצאין מהן על מים שבלעו טהורין מקל וחמר, ומה אם מי גשמים שהן עלולין לקבל טמאה - הרי הן מטהרין ברב, מי פרות שאינן עלולין לקבל טמאה - אינו דין שיטהרו ברב! אמרו לו: לא, אם אמרת בגשמים - שמהרין את הטמאין, תאמר במי פרות - שאין מטהרין את הטמאין!:

ד. הטובל בים או בנהר, אף על פי שהפליג יותר ממיל - הרי זה ב'כי יתן'. עבר בנהר, או שדחאו חברו, או שירדו עליו גשמים ורבו - טהור שניים את הראשונים. התרקב והמדוכה שהיו בהם מים טמאין והטבילן, ראשונים - טהור מלטמא, והשניים -

פרותיו לגג ללותתן בטל ובגשמים - הרי זה ב'כי יתן'. העלן מפני הכנימה וירדו עליהן טל וגשמים, אם שמש - ב'כי יתן'. ורבי יהודה אומר: אי אפשר שלא לשמח, אלא עודהו טל וגשמים עליהן, אם חשב עליהן - הרי זה ב'כי יתן'. אם לאו - אינן ב'כי יתן'. חרש שוטה וקטן שהעלו פרותיהם לגג ללותתן בטל ובגשמים - הרי זה ב'כי יתן'. העלן מפני הכנימה וירד עליהן טל וגשמים, אף על פי שחשבו - אינן ב'כי יתן'. שיש להן מצעה ואין להן מחשבה:

ב. רבי חלפתא בן קוינא אומר: שום בעל בכי - טמא, משום שמרביצין עליו במים ואחר כך קולעין אותו. אמרו חכמים: אם כן יהא טמא לחלפתא בן קוינא, וטהור לכל ישראל. יהושע בן פרחיה אומר: חטים הבאות מאלכסנדריא - טמא מפני אנטליא שלהן. אמרו חכמים: אם כן יהא טמאות ליהושע בן פרחיה, וטהורות לכל ישראל:

ג. אמר רבי יוסי: בראשונה היו פריכות של קשואין ושל דלועין שבצפורי - טמאות, מפני שמקנחין אותן בספוג בשעה שעוקרין אותן. קבלו עליהן אנשי צפורי שלא יהו עושין כן. בראשונה היה גריס של פול ושל טופח של צפורי - טמא, מפני ששורין אותן במים בשעה שגורסין אותן. קבלו עליהן אנשי צפורי שלא יהיו עושין כן. הפרות מכל מקום - הרי הן בחזקת טהרה, אחד עובד כוכבים ואחד הכותי ואחד ישראל. אף על פי שאמרו: אין אדם רשאי לטמא פרותיו, התירו לבעל הבית שהוא מטמא דבר מועט ונותן לתוך כפישא:

ד. כל האגדות של שוקים הבאין מבית השוקין - טמאין. ולא מקום אגד אמרו, אלא כלם, מפני שהיא מתפרפרת וחוזר ואוגדה; דברי רבי מאיר. רבן שמעון בן

הכשרו לקבל טמאה. העושה צפור במים הנתזין ואת שבה - אינן ב'כי יתן'; דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר: זה וזה ב'כי יתן' (רבי יוסי אומר: הנתזין - אינן ב'כי יתן', ואת שבו - הרי זה ב'כי יתן'). והעושה אמה במים - אינן ב'כי יתן':

ה. המורד את הבור בין לארכו ובין לרחבו - הרי זה ב'כי יתן'; דברי רבי טרפון. רבי עקיבא אומר: לעמקו - ב'כי יתן'. ולרחבו - אינו ב'כי יתן'. אמר לו רבי טרפון: כשמדרו לרחבו - אין רוצה במשקה שברשם, וכשמדרו לעומקו - רוצה במשקה שברשם. אמר לו: אם כן יהא משקה שברשם - טמא. למטה מן הרשם - טהור! אמר לו: אי אתה מודה שהממלא בחבית, המים העולין בה אחריה, ובחבל שהוא לצרפה שהן ב'כי יתן', שאי אפשר למים שיפלו לתוכה עד שיגעו לאחוריה, אף כאן אי אפשר למשקה שברשם עד שיהיה למטה מן הרשם. חזר רבי טרפון להיות שונה כדברי רבי עקיבא:

ו. שלשל את החבל לבור לידע אם יש בו מים - הרי זה ב'כי יתן'. ידי ורגליו - אינן ב'כי יתן'. שלשל את המטלית להעלות בה דלי או קתון, ובכללה להושיב עליה תננגלת - אינן ב'כי יתן'. ואם נער - הרי זה ב'כי יתן'. המוציא מסמר לגשמים לכבותו - אינן ב'כי יתן', ואם בשביל לצרפו - הרי זה ב'כי יתן'. המניח את האוד בגשמים לכבותו - אינו ב'כי יתן', ואם בשביל לעשותו פחם - הרי זה ב'כי יתן'. השוקל ענבים בכף מאזנים, אף על פי שהיין צף על גבי ידיו, ואף על פי שחשב עליו - טהור. כנסו לתוך הכלי - טמא: הדורס ענבים בחבית, אף על פי שהיין צף על גבי ידיו - טהור. וכן בעובד כוכבים, אינו חושש משום יין נסך:

מסכת מכשירין פרק שלישי

א. המעלה אגדות בשביל שימתינו להיות אוגד בהן - הרי זה ב'כי יתן'. המעלה

גמליאל אומר: אם כדברי רבי מאיר, יהיו אלומוות של שוקים - טהורות:

ה. האוג בכל מקום - הרי הוא בחזקת טמאה. הקשואין והדלועין התלוין בגמי על פתחי חניות - הרי אלו טמאים. ירק הנמכר עם טרכסמון לפני חנוני - הרי זה טמא, מפני שמולפים עליו מים בשעה שמוכרים אותו. אתרוגי קסרין - הרי זה בחזקת טמאה:

ו. ביצי חנוני שמוכרין לח ויבש - הרי אלו טמאים; דברי רבי מאיר. ורבי יהודה מטהר. אמר רבי שמעון בן אלעזר: לא שהיה רבי מאיר מטמא לח ויבש, אלא שתינוק מטמאן במשקה שבצלוחית. כל הביצים - בחזקת טהרה, וביצת הבלן - בחזקת טמאה.

ז. וכיצד צדין דגים בטהרה? בין שצדן בחרס, ובין שצדן בכפיפה, ובין שצדן במצודה ולא נער את המצודה עליהן - הרי אלו בחזקת טהרה. ולעולם הן בחזקת טמאה, עד שיתכונן לצוד בטהרה. ואין עם הארץ נאמן לומר: 'לא נערת את המצודה עליהן':

ח. דם השחין ובעבועות, ותמצית בשור ומי פרות, והמלח שנתמחו - לא מטמאין ולא מכשירין. מי רגלי בהמה - לא מכשירין. אמר רבי יוסי בר יהודה: אם קבלן בכלי - הרי הן מכשירין. אמר רבי יוסי: סח לי נימוס אחיו של רבי יהושע הגרסי: השוחט את העורב להתלמד בו - דמו מכשיר. ורבי אלעזר אומר: כל דם השחיטה - לעולם מכשיר. דם המת - מטמא בכל שהוא; דברי רבי מאיר. ורבי יוסי אומר: ברכיעית. אמר רבי: נראין דברי רבי מאיר - בטמאה קלה, לטמא אחד ולפסל אחד. ודברי רבי יוסי - בטמאה חמורה, לטמא שנים ולפסל אחד:

ט. כל משקה המת - טהורין, חוץ מדמו. וכל מראה דמים - הרי אלו טמאין. אמר

רבי יהושע בן קבוסאי: כל מי הייתי קורא מקרא הנה (במדבר יט, יט): "והזה הטהור על הטמא" - טהור אחד מזה על הטמא אחד. עד שבאתי לאוצר של יבנה, ומאוצר של יבנה למדתי: שטהור אחד מזה על מאה טמאין:

מסכת זבים פרק ראשון

א. הרואה ראיה אחת של זוב, בית שמאי אומרים: כשומרת יום כנגד יום. ובית הלל אומרים: כבעל קרי. אלו ואלו מודים: שטובל ואוכל את פסחו לערב כבעל קרי. אמרו בית הלל לבית שמאי: אי אתם מודים שהוא טובל ואוכל את פסחו לערב כבעל קרי? אמרו להן בית שמאי: אי אתם מודים שאם יראה למחר שהוא טמא, כשומרת יום כנגד יום שהיא טמאה? המסיט את הראיה, בית שמאי אומרים: תלוי. בית הלל אומרים: טהור. משקבו ומושבו, בית שמאי אומרים: תלוי. ובית הלל אומרים: טהור. ראה שתי ראיות, המסיט את שתיהן - טמא; כדברי בית שמאי. ובית הלל אומרים: המסיט את הראשונה - טהור, ואת השנייה - טמא. משפכות ומושבות שבין ראשונה לשנייה, בית שמאי מטמאין, ובית הלל מטהרין. ראה אחת מרבה כשתים, המסיט את כלה - טמא; דברי בית שמאי. ובית הלל אומרים: אין טמא אלא המסיט טפה אחרונה בלבד. אמר רבי עקיבא: לא נחלקו בית שמאי ובית הלל על הרואה שתיים, או אחת מרבה כשתים, ובשני הפסיק, ובשלישי ראה אחת - שהוא זב גמור. על מה נחלקו? על שראה אחת בראשון, ובשני הפסיק, ובשלישי ראה שתיים, שבית שמאי אומרים: זב גמור, ובית הלל אומרים: מטמא משקב ומושב, וצריך ביאת מים חיים, ופטור מן הקרבן:

ב. כשהיה רבי עקיבא מסדר הלכות לתלמידים, אמר: 'כל מי ששמע טעם על חבירו יבא ויאמר'. אמר לפניו רבי שמעון

משום רבי אלעזר בר יהודה איש ברתותא: לא נחלקו בית שמאי ובית הלל על שראה אחת בראשון, ובשני הפסיק, ובשלישי ראה שתיים - שאין זה זב גמור. על מה נחלקו? על הוואה שתיים, או אחת מרבה כשתיים, ובשני הפסיק, ובשלישי ראה אחת. אמר לו: לא כל הקופץ משתבח, אלא הנותן את הטעם. אמר לפניו רבי שמעון: כך אמרו בית הלל לבית שמאי: מה לי כשראה שתיים בתחלה ואחת בסוף, מה לי כשראה אחת בתחלה ושתיים בסוף, אמרו להן בית שמאי: כשראה אחת בתחלה ושתיים בסוף - בטל יום הטהור את הראיה, ויש בידו שתי ראיות. כשראה שתיים בתחלה ואחת בסוף - הואיל ונזקק לספירת שבועה בטל הראיה את יום הטהור, ויש בידו שלשה ראיות. חזר רבי עקיבא להיות שונה כדברי רבי שמעון. רבי אלעזר ברבי ינאי אומר משום רבי אלעזר חסמא לפני רבי: לא נחלקו בית שמאי ובית הלל על שראה אחת בראשון, ואחת בשני, ובשלישי הפסיק, וברביעי ראה שתיים - אחת. ועל שראה אחת בראשונה, ובשני הפסיק, ובשלישי וברביעי ראה שתיים - שאין זה זב גמור. על מה נחלקו? על הוואה שתיים, או אחת מרבה כשתיים, ובשני הפסיק, בשלישי ראה אחת. אמר תלמיד אחד מתלמידי רבי ישמעאל לפני רבי עקיבא משום רבי ישמעאל: לא נחלקו בית שמאי ובית הלל על הוואה קרי בשני - שהוא סותר את שלפניו. ועל הוואה ברביעי - שאין סותר אלא יומו. על מה נחלקו? על הוואה בשלישי:

ג. כל קרי שמטמא בכהנים - סותר בזב, ומתיר בתשמיש המטה בימי גמור ובימי ספרו, ואינו סותר אלא יומו. ראה לאור שמיני - מונה בתחלה ומביא קרבן אחד. ראה יום שמיני - מונה בתחלה ומביא שתי קרבנות:

ד. כמה הוא כדי טבילה וספוג? כדי שירד ויטבל ויעלה ויסתפג. וכמה שעורה של

ראיה מרבה? כדי שלש כמגדין לשילח, שהן כדי שתי טבילות ושתי ספוגין. רבי שמעון אומר: כדי הקפת הבית מבפנים. משלו משל, למה הדבר דומה? לחבל של מאה אמה, ראה בתחלת מאה, ובסוף חמשים, ובסוף מאה - הרי זה זב גמור. ראה בתחלת מאה, ובתוך חמשים, ובתוך מאה. או בתחלת מאה, ובתוך חמשים, ובסוף מאה. או בתחלת מאה, ואחר חמשים, וסוף מאה - אין זה זב גמור. הנה מפסיק יותר - כל שכן הוא טמא. זה הכלל: כל זמן שהיא מרבה - כל שכן הוא טמא. ראה שלש ראיות, אם אין בין ראשונה לשלישית כדי טבילה וספוג - אין בידו אלא אחת. ראה אחת מרבה כשתיים, אם יש מתחלתה ועד סופה כדי טבילה וספוג - יש בידו שתי ראיות, ואם לאו - אין בידו אלא אחת. ורבי יוסי אומר: בין כן ובין כך - אין בידו אלא אחת. ומודה רבי יוסי: שאם ראה אחת בין השמשות, אף על פי שאין ביניהן כדי טבילה וספוג - יש בידו שתי ראיות, מפני ששני ימים חולקים אותה. וכן היה רבי יוסי אומר: ראה אחת בין השמשות - ספק לטמא ופטור מן הקרבן. שתיים בין השמשות - ספק לטמא ולקרבן. אחת ודאי ושתיים בין השמשות, או שתיים בין השמשות ואחת ודאי, שתיים ודאי ואחת בין השמשות, או אחת בין השמשות ושתיים ודאי - ודאי לטמא ולקרבן:

מסכת זבים פרק שני

א. העובדי כוכבים והגר תושב - אינן מטמאין בזיבה, ואף על פי שאינן מטמאין בזיבה - טמאין כזבין לכל דבריהם. ושורפין עליהן את התרומה, ואין חיבין עליהן על טמאת מקדש וקדשיו. טומטום ואנדורגיגוס שראו לכן או אדם - אין שורפין עליהן את התרומה, ואין חיבין עליהן על טמאת מקדש וקדשיו. ראו לכן ואדם כאחד - שורפין עליהן את התרומה, ואין חיבין עליהן על טמאת מקדש

תוספתא

השלם

וקדשיו. הנוגע בלבן ואדם, ונכנס למקדש - פטור. הוא עצמו שנגע בלבן ואדם, ונכנס למקדש - פטור. הִיָּה מוֹנֵה לִלְבָּן וְרָאָה אֹדָם, לְאֹדָם וְרָאָה לֶבָן - הָרִי זֶה אֵינוֹ סוֹתֵר:

ב. ומה בין זוב לשכבת זרע? זוב בא מבשר המת, שכבת זרע מבשר החי. זוב דומה ללבן ביצה המזוורת, ושכבת זרע קשורה כלבן ביצה שאינה מזוורת. שכבת זרע אדמה - טהורה, והאשה תולה בה:

ג. זב, תולין אותו במאכל, ובכל מיני מאכל; דברי רבי עקיבא. רבי אלעזר בן פינחס אומר בשם רבי יהודה בן בתירא: החלב והגבינה, ובשר שמן, ויין ישן, וגריסין של פול, וביצים, ומורים - מרגילין לדבר זיבה. תינוק - תולין לו בחמשה דברים; במאכל ובמשתה, במשא ובקפיצה, בחלי שלו ושל אמו. רבי שמעון בן יהודה אומר משום רבי שמעון: כשם שתולין שכבת זרע מעת לעת, כך למראה ולהרהור מעת לעת. אבל למאכל ולמשתה למשא ולקפיצה - תולין לו כל זמן שהוא מצטער:

ד. עובד כוכבים שראה קרי ונתגזר - מיד מטמא בזיבה. במה דברים אמורים? בזמן שנתגזר מהול. אבל מל ואחר כך ראה - תולין לו כל זמן שהוא מצטער, בין עובד כוכבים ובין ישראל:

ה. המוצא מת משכב לרחבה של דרך; לגזיר ולעושה פסח - טהור. ולתרומה - טמא. במה דברים אמורים? שאין שם מקום לעבור. אבל יש שם מקום לעבור, אף לתרומה - טהור. במה דברים אמורים? במהלך ברגליו. אבל בטעון וברכוב - טמא, שמהלך ברגליו אפשר לו שלא לגע ושללא יאהיל ושללא יסיט, אבל בטעון וברכוב אי אפשר לו שלא יגע ושללא יאהיל ושללא יסיט. במה דברים אמורים? כשמצאוהו שלם. אבל במשבר ומפרק - טהור, שמא בין הפרקים עבר. ובקבר, אף

על פי שמשבר ומפרק - טמא, שהקבר מצרפו. במה דברים אמורים? בטמאת התהום. אבל בטמאה ידועה - טמא. אי זו היא טמאת התהום? שלא הכיר בה אחד בסוף העולם, אבל הכיר בה אחד בסוף העולם - אין זה טמאת התהום. מצאו טמון בתבן או בעפר או בצרורות - הרי זו טמאת התהום. אבל הנקבר במים ובאפלה ובנקי הסלעים - אין זה קבר התהום. אין קבר התהום אלא למת בלבד:

4 JAN	ראשון Sunday	טו 15	בבלי: זבחים קיב ירושלמי: נזיר לא תוספתא: נדה ח נ"ך: איוב טז רמב"ם: ממרים ד	נץ החמה..... 7:20 סו"ז קרי"ש - גר"א..... 9:40 סו"ז תפלה - גר"א..... 10:27 צה"כ לשיטת ר"ת..... 5:55	עלות השחר..... 6:07 סו"ז קרי"ש - פג"א..... 9:04 סו"ז תפלה - פג"א..... 10:03 שקיעה..... 4:42
5 JAN	שני Monday	טז 16	בבלי: זבחים קיג ירושלמי: נזיר לב תוספתא: נדה ט נ"ך: איוב יז רמב"ם: ממרים ה	נץ החמה..... 7:20 סו"ז קרי"ש - גר"א..... 9:40 סו"ז תפלה - גר"א..... 10:27 צה"כ לשיטת ר"ת..... 5:55	עלות השחר..... 6:07 סו"ז קרי"ש - פג"א..... 9:04 סו"ז תפלה - פג"א..... 10:03 שקיעה..... 4:43
6 JAN	שלישי Tuesday	יז 17	בבלי: זבחים קיד ירושלמי: נזיר לג תוספתא: מכשירין א נ"ך: איוב יח רמב"ם: ממרים ו	נץ החמה..... 7:20 סו"ז קרי"ש - גר"א..... 9:40 סו"ז תפלה - גר"א..... 10:27 צה"כ לשיטת ר"ת..... 5:56	עלות השחר..... 6:07 סו"ז קרי"ש - פג"א..... 9:04 סו"ז תפלה - פג"א..... 10:03 שקיעה..... 4:43
7 JAN	רביעי Wednesday	יח 18	בבלי: זבחים קטו ירושלמי: נזיר לד תוספתא: מכשירין ב נ"ך: איוב יט רמב"ם: ממרים ז	נץ החמה..... 7:20 סו"ז קרי"ש - גר"א..... 9:41 סו"ז תפלה - גר"א..... 10:28 צה"כ לשיטת ר"ת..... 5:57	עלות השחר..... 6:07 סו"ז קרי"ש - פג"א..... 9:05 סו"ז תפלה - פג"א..... 10:04 שקיעה..... 4:44
8 JAN	המישי Thursday	יט 19	בבלי: זבחים קטז ירושלמי: נזיר לה תוספתא: מכשירין ג נ"ך: איוב כ רמב"ם: אלב א	נץ החמה..... 7:20 סו"ז קרי"ש - גר"א..... 9:41 סו"ז תפלה - גר"א..... 10:28 צה"כ לשיטת ר"ת..... 5:58	עלות השחר..... 6:07 סו"ז קרי"ש - פג"א..... 9:05 סו"ז תפלה - פג"א..... 10:04 שקיעה..... 4:45
9 JAN	ששי Friday	כ 20	בבלי: זבחים קיז ירושלמי: נזיר לו תוספתא: זבים א נ"ך: איוב כא רמב"ם: אלב ב	נץ החמה..... 7:20 סו"ז קרי"ש - גר"א..... 9:41 סו"ז תפלה - גר"א..... 10:28 צה"כ לשיטת ר"ת..... 5:59	עלות השחר..... 6:07 סו"ז קרי"ש - פג"א..... 9:05 סו"ז תפלה - פג"א..... 10:04 שקיעה..... 4:46
הפסוק: הבהים יורשו 10 JAN			בבלי: זבחים קיח ירושלמי: נזיר לו תוספתא: זבים ב נ"ך: איוב כב רמב"ם: אלב ג	נץ החמה..... 7:20 סו"ז קרי"ש - גר"א..... 9:41 סו"ז תפלה - גר"א..... 10:28 צה"כ לשיטת ר"ת..... 6:00	עלות השחר..... 6:07 סו"ז קרי"ש - פג"א..... 9:05 סו"ז תפלה - פג"א..... 10:04 שקיעה..... 4:47
Shabbos Ends 6:00 זמן מוצש"ק			שבת		

ווען אַ מענטש איז מוציא זרע לבטלה, פֿאַשאַפט ער מיט דעם קלפֿות וואָס גייען אַריין אין מענטשן וועלכע קריגן אויף אים און מאַכן אים 'סוּרִים'.
(ספֿר המדות אות גאָף סימן כ"ו)